

ELŐTERJESZTÉSa **Képviselő-testület***

2018. május 29. napján tartandó ülésére

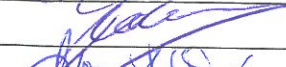

Előterjesztés tárgya: 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelés**Előterjesztő:**

Név	Tisztség	Aláírás
Dömötör István	alpolgármester	

Összeállító:

Név	Tisztség	Aláírás
Nyáriné Szücsi Anita	HSZI csoportvezető	
dr. Holové Zsolt György	HSZI irodavezető	

Az előterjesztés összhangban van a jogszabályokkal:

Név	Tisztség	Aláírás
dr. Szabó Szabolcs	jogi referens	
dr. Borbély György	JKPI irodavezető	
dr. Molnár Ildikó	címzetes főjegyző	

Pénzügyi, gazdasági szempontból ellenőrizte:

Név	Tisztség	Aláírás

Egyeztetve, tájékoztatva:

Név	Tisztség	Aláírás

Tárgyalja: NB**Javasolt meghívott:** Madarassy Judit Csibész intézményvezetője
Marton Attiláné EBI intézményvezetőjeA határozati javaslat elfogadásához minősített többség szükséges/ nem szükséges*.
Az előterjesztés zárt kezelését kérjük/ nem kérjük*.

*a megfelelő rész aláhúzendó

<u>nyilvános ülés / zárt ülés*</u>		
Mötv. 46. § (2) bekezdés a)	46. § (2) bekezdés b)	46. § (2) bekezdés c)
<u>egyszerű többség / minősített többség*</u>		
Kt. SZMSZ 49. § (1-16.)	egyéb jogszabály:.....	
hatáskör jogalapja		
Kt. SZMSZ§ bekezdés	egyéb jogszabály: 1997. évi XXXI. tv. 96. § (6) bekezdés	
* megfelelő rész aláhúzendó		

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31. napjáig átfogó értékelést készít, melyet a Képviselő-testület megtárgyal. Az értékelés tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. sz. melléklete írja elő.

A Képviselő-testület által elfogadott értékelést a Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részére kell megküldeni. A Gyámügyi Osztály az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a helyi önkormányzat felé, amely javaslatot a helyi önkormányzat hatvan napon belül érdemben megvizsgál és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a hivatalt.

Az önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat alapvetően a Gyvt., a Gyer. és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozása alapján látja el.

Jelen beszámoló ezen keretek között foglalja össze a 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen végzett munkát. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenképp felett álló érdekének figyelembe vétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A jogszabályokban meghatározott intézkedések egymásra épülnek, a szakemberek együttműködése, egymás kompetencia határainak ismerete és betartása által biztosíthatóak a törvényben meghatározott gyermeki jogok, segítséget nyújtva a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek esélyeinek javítására, a veszélyeztetettség megelőzése érdekében prevenciós intézkedések megtételére.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka átfogó képet tükröz a szakterülethez kapcsolódó intézmények, hatóságok tevékenységéről, bemutatja a rendszer működésének sokszínűségét. A szakmaközi megbeszélések, az éves gyermekvédelmi/jelzőrendszeri tanácskozás résztvevői folyamatosan erősítik azt a megállapítást, hogy a Budapest XVIII. kerületben a helyi gyermekvédelmi rendszer kiépült, a szakemberek egymás munkáját támogatva, kiegészítve végzik feladataikat. Az együttműködés az elmúlt évek folyamán sokat javult és ennek további erősítése minden terület számára közös célként fogalmazódott meg. Az értékelésben szereplő adatokat a hatóság és intézmények beszámolóit tartalmazták.

A Népjóléti Bizottság az előterjesztést 2018. május havi ülésén tárgyalja, a bizottság határozatának ismertetésére a Képviselő-testületi ülésen kerül sor.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a mellékelt „Az Önkormányzat által ellátott 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékelése” című előterjesztésben foglaltakat vitassa meg és fogadja el!

1./ Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimre Önkormányzat Képviselő-testülete a 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelést elfogadja.

Felelős: polgármester

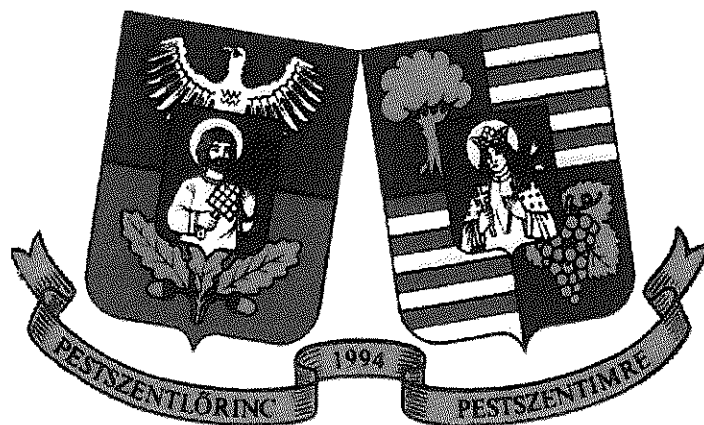
Határidő: 2018. május 31.

Budapest, 2018. május 4.

Dömötör István
alpolgármester

**BUDAPEST FŐVÁROS XVIII. KERÜLET
PESTSZENTLŐRINC-PESTSZENTIMRE
ÖNKORMÁNYZATA**

**AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL ELLÁTOTT
2017. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI
FELADATOK ÉRTÉKELÉSE**

Az Önkormányzat által ellátott 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok értékelése

1. KERÜLETÜNK DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

A kerület összlakossága népszégyntávtartásunk adatai alapján 2017. évben **99 115** fő állandó bejelentett lakcímmel rendelkező személy és **2 415** fő bejelentett tartózkodási hellyel rendelkező személy, összesen **101 530** fő. A két nagy településrészt az állandó lakosokat figyelembe véve: Pestszentimre (23 240 fő) és Pestszentlőrinc (75 875 fő) állandó bejelentett lakcímmel rendelkező lakosságát foglalja magába.

Az állandó bejelentett lakóhellyel rendelkező személyeket figyelembe véve az összlakosság **17,25 %-a** – 17 103 fő – **0-18 év** közötti, **5,67 %-a** – 5 621 fő – fiatal felnőtt azaz **19-24 év** közötti, **50,23 %-a** – 49 790 fő – **25-60 év** közötti és **26,72 %-a** – 26 489 fő – a lakosságnak **61 év feletti**.

Az évek óta 100 ezer fő körüli állandó lakos kb. 75-25 %-ban oszlik meg a két kerületrészt között. A kerületben öt lakótelep található, ahol az összlakosság kb. 25-30 %-a él. A „Havanna” nemcsak kerületen belül, hanem városszerte is ismert. E lakótelepen él az összlakosság mintegy 15 %-a. A kerületrészt nemcsak a lakói nagy száma, hanem szociális helyzetük miatt is igényli a fokozottabb gyermekvédelmi tevékenységet és az anyagi támogatást.

A kerület lakosságának korcsoportonkénti megoszlása

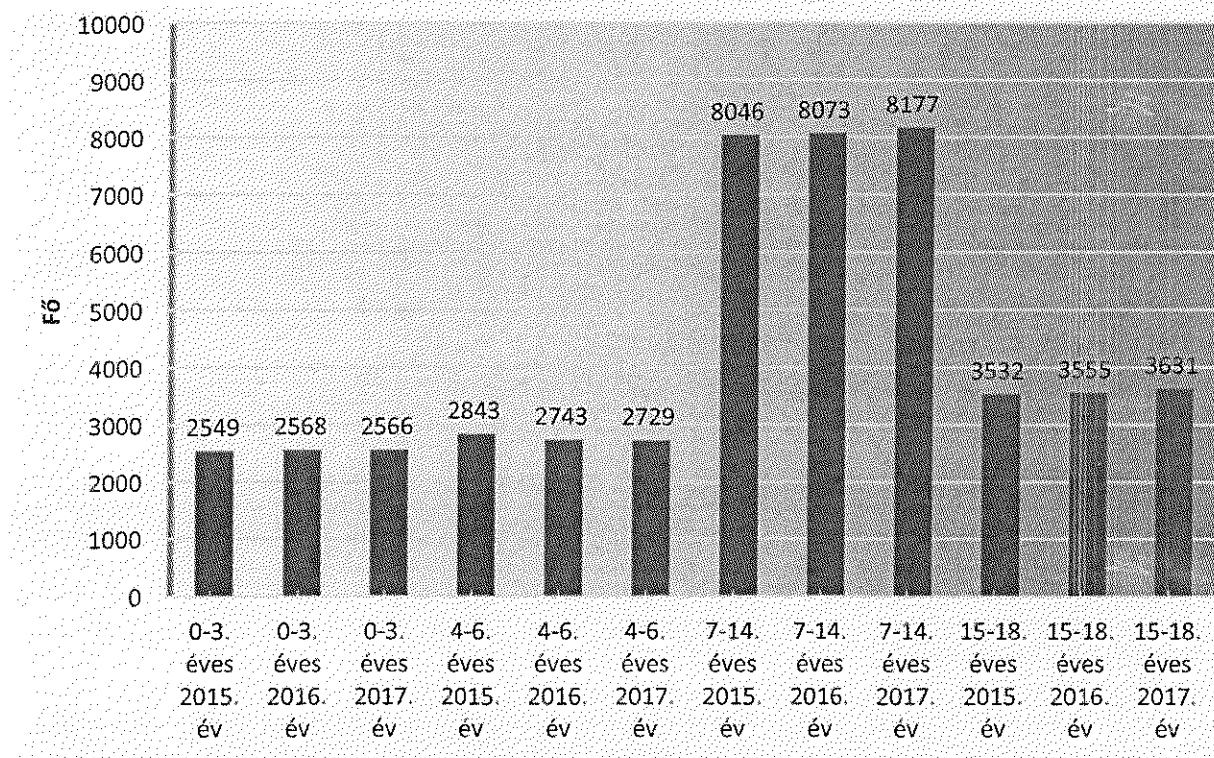
Év	Lakosság	0 – 18 év	19 – 24 év	25 – 60 év	61 év felett
2015.	102 026 (99 300 állandó, 2 726 tartózkodási hely)	16 970	6 023	49 718	26 589
2016.	101 722 (98 935 állandó, 2 787 tartózkodási hely)	16 939	5 868	49 471	26 657
2017.	101 530 (99 115 állandó, 2 415 tartózkodási hely)	17 103	5 621	49 790	26 489

A gyermek- és fiatalok és fiatal felnőttek száma a kerületben

Év	0 – 3 év	4 – 6 év	7 – 14 év	15 – 18 év	19 - 24 év
2015.	2 549	2 843	8 046	3 532	6 023
2016.	2 568	2 743	8 073	3 555	5 868
2017.	2 566	2 729	8 177	3 631	5 621

A gyermekvédelmi tevékenység a 0-18 év közötti gyermek- és fiatalok, valamint a 19-24 év közötti fiatal felnőtt korúakra terjed ki, akik összesen 22 724 fő, a **kerület lakosságának 22,9 %-át** jelentik.

A gyermekek számának változása 2015 – 2017. évek közötti időtartamban

2017. évben a **0-18** év közötti korosztály (17 103 fő) korcsoportos megoszlása az alábbi számokkal jellemezhető: **0-3** év között **2 566** fő, **4-6** év között **2 729** fő, **7-14** év között **8 177** fő, és **15-18** év közötti **3 631** fő.

A 0-18 év közötti korosztály összlétszáma az előző évhez képest 164 fővel emelkedett. A 0-3 év közöttiek létszáma 2 fővel csökkent, a 4-6 év közötti korcsoport száma 14 fővel csökkent. A 7-14 év közötti korcsoport száma 104 fővel növekedett, a 15-18 év közöttiek létszáma 76 fővel növekedett, míg a 19-24 év közötti fiatal felnőttek létszáma a beszámoló időszakában 247 fővel csökkent.

A fejlett európai országokhoz hasonlóan Magyarország számára is az egyik legnagyobb demográfiai kihívást a társadalom öregedése jelenti. Hazánkban a népesség öregedési folyamata gyorsul. Az utóbbi évtizedekben az alacsony termékenység, az átlagos élettartam meghosszabbodása következtében a világ számos országában, így Magyarországon is megnövekedett az idősebb korosztályok népességen belüli aránya. A demográfiai öregedés európai és hazai szinten is dokumentált jelenség, Magyarországon a 65 évnél idősebb népesség aránya 1990-ben 13%-ot tett ki, majd 2001-re elérte a 15%-ot, 2011-re pedig már a 17%-ot (KSH 2011. évi adatai szerint). A legutóbbi adatok szerint – 2014. év vonatkozásában – a fentiekben említett korcsoport aránya 17,5%-ra emelkedett. Az Eurostat előrejelzései szerint a mutató értéke a jövőben még erőteljesebben fog növekedni, 2060-ra eléri majd a 29%-ot (Eurostat 2015.).

Az idősödést kifejező, legáltalánosabban elfogadott mutató a 65 évesek és idősebbek gyermekkorúakhoz viszonyított aránya, azaz az öregedési index, amely a történeti idősorok tanúsága szerint folyamatosan nő. 2005 óta az időskorúak száma meghaladja a gyermekkorúakét és 2011-ben már 117 időskorú jutott száz gyermekre.

A 2011. évi adatok szerint mindössze három megyében (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Pest és Hajdú-Bihar) nagyobb a gyermekkorúak aránya, mint az időseké. Az országos átlagot jóval meghaladja a mutató értéke Budapesten, Békés, Csongrád, Zala és Vas megyében.

Magyarország társadalmában elindult öregedési folyamat következtében a demográfusok szerint a közeljövőben az öregedéssel összefüggő új helyzetek változtatásokat indokolnak, amely új kihívások elé állítja a helyi társadalmat, jelzi a szociális szolgáltatási és támogatási rendszer átgondolását, felkészítését. A népesség öregedése olyan körülmény, amely valamennyi korosztályt alkalmazkodásra kényszerít.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI TÁMOGATÁSOK

A gyermekek védelmét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben (a továbbiakban: Gyvt.) meghatározott pénzbeli, természetbeni támogatások és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alap- és szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják. A Gyvt. célja a gyermek- és ifjúságvédelem egységes rendszerének működtetése továbbá, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről.

Az önkormányzat anyagi lehetőségeit az évről évre változó állami költségvetési szempontok és normatívák, a folyamatosan módosuló jogszabályok, valamint a lakosság szükségletei, igényei határozzák meg. Az Önkormányzat biztosítja az egyes pénzbeli és természetbeni támogatások formáit, valamint szervezi a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, a gyermekjóléti szolgáltatást, továbbá a gyermekek napközbeni ellátását.

Az egyes ellátások részletes szabályait 2015. március 1. napjától a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ör.), valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) számú önkormányzati rendelet tartalmazza.

A Gyvt., valamint az Ör. alapján az Önkormányzat által a gyermekek és fiatal felnőttek részére pénzben és természetben nyújtott támogatások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- pénzbeli ellátás
- rendkívüli települési támogatás
- egészségügyi települési támogatás
- Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat
- gyermekétkeztetés

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, valamint az évente két alkalommal nyújtott természetbeni támogatásnak az igénybevételére.

A jogosultság feltételeit a Gyvt. és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rend. (továbbiakban: Gyer.) határozza meg.

2017. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult **családok** száma **329** (2016-ban 509), a támogatásra jogosult **gyermekek** és **fiatal felnőttek** száma 611 (2016-ban 843) fő volt, a **2017. december 31. napján jogosult gyermekek és fiatal felnőttek száma 603 fő.**

A támogatottak közül **142 családban 1 gyermek, 116 családban 2 gyermek, 51 családban 3 gyermek, 13 családban 4 gyermek, 6 családban 5 gyermek és 1 családban 7 gyermek**

nevelkedett. A támogatásban részesült családból **185** (2016. évben: 312) szülő **nevelte gyermekét egyedül**.

30 fő fiatal felnőtt részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, akik a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytattak.

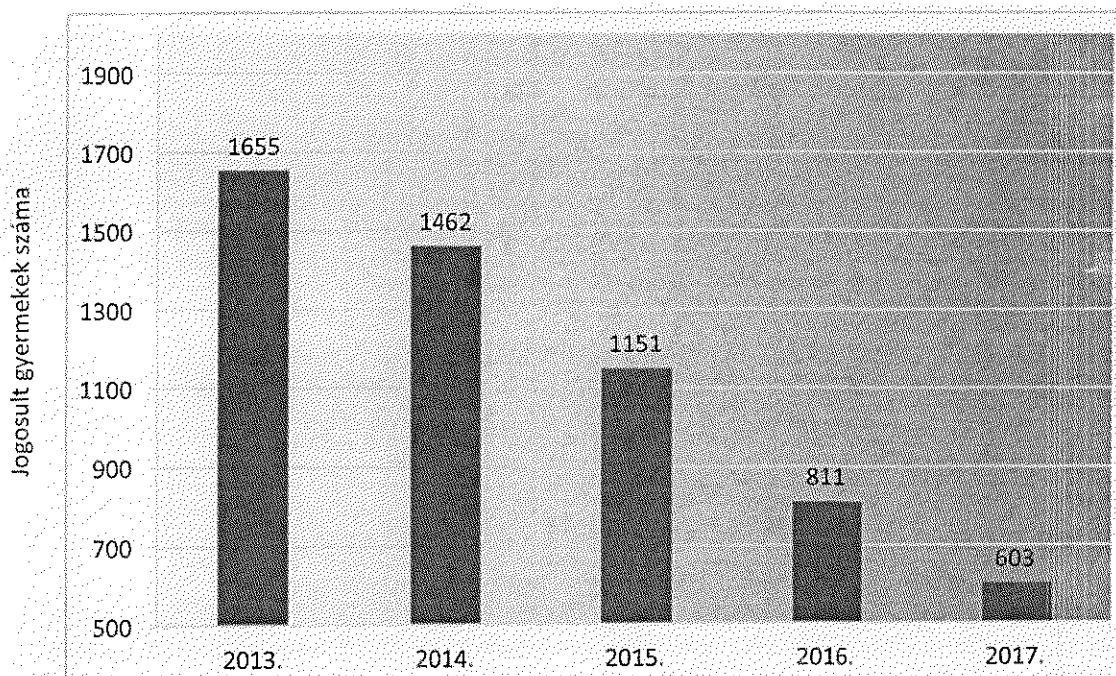
Elutasításra 115 esetben került sor, melynek egyik oka, hogy az egy főre eső havi jövedelem a kérelmet benyújtó család esetében meghaladta a Gyvt.-ben meghatározott jövedelemhatárt, másik oka, hogy a jogszabályban meghatározott vagyonnal rendelkezett a család, melynek összege túllépte a jogosultsági határt. **Eljárás megszüntetésére 51** esetben került sor, melynek oka, hogy a kérelmező a hiánypótlásra történő felhívásnak nem tett eleget. Felülvizsgálat következtében **23** esetben került sor a **jogosultság megszüntetésére**.

A Gyvt. alapján 2017. augusztus hónapban annak a gyermeknek és fiatal felnőttnek, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága augusztus 1. napján fennállt, 4 227 500- Ft értékben (701 fő), valamint akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága 2017. november 1. napján fennállt, 3 659 500- Ft értékben (606 fő) természetbeni támogatásként fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalványt biztosított a hatóság. 2017-ben pénzügyi és természetbeni ellátásként **7 887 000- Ft** (2016. évben 10 770 600- Ft) összeg került kiutalásra ezen a jogcímen.

Hozzávetőlegesen a családok 40%-ában egyik, vagy mindkét szülő munkanélküli, a szülők 50%-a rendelkezik rendszeres jövedelemmel (munkabér, nyugellátás vagy TB ellátás). 15% azon családoknak a száma, ahol az egy főre jutó havi jövedelem nem érte el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, azaz a 28 500- Ft-ot.

A fenti adatokból kitűnik, hogy a rendszeres támogatásban részesülők komoly megélhetési és anyagi gondokkal küzdenek, ezt bizonyítja az is, hogy a rendszeres támogatás mellett ezeknek a családoknak kb. 60-70%-a évente legalább egy-két alkalommal nyújtott be kérelmet – tekintettel a család krízishelyzetére, a rezsiköltségek csökkentésére – támogatás iránt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számának változása az adott év december 31. napján érvényes jogosultságokat figyelembe véve

Az elmúlt évek adataihoz viszonyítva a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak számában jelentős csökkenés állapítható meg, melynek egyik fő oka, hogy a Gyvt. 2015. szeptember 1-jétől hatályos rendelkezése alapján az ingyenes gyermekétkeztetés kiterjesztésre került a bölcsődei és óvodai intézményekben. A 2017. évben a benyújtott kérelmek tekintetében a csökkenés továbbra is a bölcsődés és óvodás korú gyermekeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

Összességében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számát figyelembe véve megállapítható, hogy a kedvezmény igénybevételére az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is jelentős igény van a kerületben, mely adat jól tükrözi a kerületben élő szociálisan támogatásra szoruló gyermekek számát.

2.1.2. Pénzbeli ellátás (Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás)

Pénzbeli ellátásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki a gyermek tartására köteles és a jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelel.

A 2013. április 1-jétől hatályba lépett változás értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összevonásra került oly módon, hogy a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás – „pénzbeli ellátás” elnevezéssel – a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egyik, speciális jogosulti kör számára nyújtható komponensévé vált. A változást követően az ügyfélnek csak egy kérelmet kell benyújtania és az eljárásban egy döntéshozatalra kerül sor.

Amennyiben gyámrendeléskor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság már fennáll, a járási gyámhivatal a gyámrendelő határozat megküldésével értesíti az illetékes jegyzőt, aki hivatalból felülvizsgálja az érvényben lévő rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, mellyel kiszűrhetővé válnak a kedvezményre nem jogosult személyek, valamint ha a jogosultsági feltételek továbbra is fennállnak, egyidejűleg vizsgálhatóvá válik a kiegészítő támogatásként nyújtott pénzbeli ellátásra való jogosultság is, amennyiben ezt a családba fogadó gyám kéri.

2017. évben 1 gyámszülő / 2 gyermek részére állapított meg a települési önkormányzat jegyzője támogatást összesen 184 000- Ft összegben. (A 2016. évben 2 gyámszülő / 3 gyermek részesült kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban). 2017. évben elutasításra nem került sor.

2.1.3. Hátrányos helyzet, halmozottan hátrányos helyzet

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fogalma 2013. szeptember 1-jétől került bevezetésre a Gyvt.-ben. A Gyvt. 67/A.§ (1) bekezdése határozza meg a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet megállapításának feltételeit, amely magába foglalja a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettségét, az alacsony foglalkoztatottság szintjét és az elégtelen lakókörnyezetet.

Fentiek értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek vagy nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a fent felsorolt körülmények közül legalább egy fennáll, halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, aki esetében a fentiekben szereplő körülmények közül legalább kettő fennáll.

2017. évben hátrányos helyzet megállapítására 41 gyermek, míg halmozottan hátrányos helyzet megállapítása 9 gyermek esetében került sor. Elutasításra 2017. évben 5 esetben került sor a szülő(k) iskolai végzettsége tárgyában tett téves nyilatkozata miatt.

2.1.4. Szünidei gyermekétkeztetés

Az Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet 13/A. és 13/B. §-ai értelmében (a továbbiakban: Korm.rendelet) a szünidei gyermekétkeztetés keretében ingyenes ebédet biztosított a szülő, törvényes képviselő kérelmére a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az alábbiak szerint:

- a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- c) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon.

A Korm.rendelet 13/A. § (1) bekezdése alapján a szünidei gyermekétkeztetés a következőképpen biztosítható:

- a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásával,
- az étel szülő általi elvitelével,
- az étel gyermek lakcímére történő kiszállításával.

A szünidei gyermekétkeztetést az Önkormányzat 2017. évben az alábbiak szerint biztosította:

Szünidő típusa	Szünidei étkeztetésben részesült gyermekek		Étkezés biztosításának módja	Összesen/gyermek
	Hátrányos helyzetű	Halmozottan hátrányos helyzetű		
Tavaszi	19	5	Kiszállítás lakcímre.	24
Nyári	13	7	Nyári napközis tábor keretében.	20
Őszi	27	6	Kiszállítás lakcímre.	33
Téli	22	6	Kiszállítás lakcímre.	28

2.2. Rendkívüli települési támogatás

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. évben jelentősen átalakult, mely érintette a települési önkormányzatok rendeletalkotási kötelezettségét. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt) 2015. március 1-jén hatályba lépő 132. § (4) bekezdés g) pontja szerint a települési önkormányzatok felhatalmazást kaptak, hogy rendeletben szabályozzák a települési támogatás keretében nyújtott ellátások jogosultsági feltételeit, valamint az ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályait.

Fentiek értelmében az Önkormányzat Képviselő-testülete az Szt. 134/E. §-ában kapott felhatalmazás alapján 2015. február 28-áig megalkotta új rendeletét a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokról szóló 7/2015. (II.25.) önkormányzati rendeletet. Az új rendelet megalkotásával az Önkormányzat fő célja elsőként továbbra is az volt, hogy a létfenntartást

veszélyeztető helyzetbe került családoknak, háztartásoknak, személyeknek pénzbeli és természetbeni támogatás formájában települési támogatást nyújtson.

2017. évben kiskorú gyermek részére rendkívüli települési támogatást **44** alkalommal összesen **717 000**- Ft összegben folyósított az Önkormányzat.

A rendkívüli települési támogatásban (krízistámogatásban) részesülők száma az előző évhez képest csökkent, amelyben szerepet játszott az, hogy Ör. elsősorban azokat a családokat részesíti rendkívüli támogatásban, akiknek az ellátásáról más szociális rászorultságtól függő támogatás biztosításával nem lehet gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorulnak. Amennyiben a gyermek egészségi állapota miatt indokolt a támogatás, úgy a rendszeres települési támogatások körében nyújtott egészségügyi települési támogatásban részesülhetnek.

2.3. Gyermekétkeztetés

Az **Önkormányzat saját költségvetése** terhére **310 500 000- Ft-tal** (2016. évben 279 000 000- Ft-tal) járult hozzá a gyermekek étkezési térítési díjához.

Az Egyesített Bölcsődék tagintézményeiben saját konyháról biztosított a gyermekek étkeztetése. A Fecskefészek Bölcsőde konyhájáról 5 óvoda (Bóbita, Eszterlánc, Pitypang, Robogó és a Vándor Óvoda) kapja meg a napi 3x-i étkezést. A többi óvodás gyermek részére az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. biztosítja (főzi és szállítja) a napi 3x-i étkezést.

Az iskolákban 2017. évben (általános és középiskola) 2 szolgáltató biztosított napi 1x-i vagy 3x-i ellátást az Eurest Étteremüzemeltető Kft. és az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. Vecsés Város Önkormányzatával 2016. december 31. napjával megszűnt a szerződés, ezért azokban az iskolákban, ahol az étkeztetést addig Vecsés Város Önkormányzata végezte, az étkeztetés feladatellátás biztosítása átmenetileg szerződés szerint az Eurest Étteremüzemeltető Kft. útján biztosítottuk.

A speciális étrendre szoruló, bölcsődékben elhelyezett gyermekek étkeztetését minden intézmény a saját konyhájáról biztosította. Szakképzett élelmezésvezetők-dietetikusok felügyelik a korszerű gyermekétkeztetés és az Országos Tisztiorvosi Hivatal 1/2011. sz. Normatív Utasításában előírt követelmények betartását.

A speciális étrendre szoruló gyermekek étkezését szakorvosi vélemény alapján biztosítják. Az elmúlt évek problémája volt a diétás étkeztetés megoldatlansága. Azon gyermekek részére, akik diétás étkeztetést igényelnek az Eurest Étteremüzemeltető Kft., valamint 2016. szeptember hónaptól három óvodában és a SOFI-ban (Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) az Elamen Kereskedelmi és Vendéglátó Zrt. szolgáltató.

A Budapest Főváros XVIII. kerületi SOFI (Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) tanulóinak étkeztetése a saját főzőkonyha megszűnésével 2016. szeptember 1. napjától szintén vásárolt szolgáltatás útján biztosított. Részükre az étkeztetést továbbra is térítésmentesen biztosítja az Önkormányzat.

A Gyvt. 21/B. § értelmében

„(1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáruulékkel csökkentett összegének 130%-át vagy
ae) nevelésbe vették;
b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
bb) nevelésbe vették;
c) azon *a)* és *b)* pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
da) nevelésbe vették, vagy
db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés *b)* pont *ba)* alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
c) az (1) bekezdés *a)*, *b)* és *d)* pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.”

Az önkormányzat a gyermek egyéni rászorultsága – a család szociális körülményeinek vizsgálata és az intézmény vezetőjének javaslata – alapján további kedvezményt biztosíthat.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló 2/2008. (II.01.) sz. önkormányzati rendelet határozza meg a támogatás rendjét és feltételeit.

A bölcsődei gyermekek étkeztetését mind a tíz bölcsődében önállóan működő főzőkonyha látta el. Az alapanyagok beszerzése egyedi beszerzések útján történt.

A **bölcsődékben 487 gyermek** (2016-ban 495 gyermek) részesült étkeztetésben. Ebből normatív alapon 100 %-os étkezési támogatásban (jogszabályváltozás miatt a bölcsődékben kiterjesztésre került az ingyenes étkezés) **267 gyermek** (2016. évben 292 gyermek) részesült.

Az **óvodákban** étkező gyermekek száma **3 029 fő** (2016. évben 3 034 fő), ebből **1 778 gyermek** (2016. évben 1 778) kapott 100 %-os kedvezményt (jogszabályváltozás miatt az óvodákban kiterjesztésre került az ingyenes étkezés).

Az iskolákban összesen 2017. évben **5 507 fő** (2016. évben 5 755) részesült étkeztetésben. Az általános iskolákban 100 %-os kedvezményben **509 gyermek** (2016. évben 583) részesült, 50 %-os kedvezményt **1 247 gyermek** (2016. évben 1 360) kapott, míg a középiskolai étkeztetésben **114 gyermek** (2016. évben 112) részesült 50 %-os kedvezményben.

Gyermekétkeztetés az intézményekben

Intézmény	Étkeztetésben részesülők száma		100 %-os kedvezményben részesülők száma		50 %-os kedvezményben részesülők száma	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Bölcsőde	495	487	292	267	megszűnt	megszűnt
Óvoda	3 034	3 029	1 778	1 778	megszűnt	megszűnt
Iskola	5 755	5 507	583	509	1 472	1 361
Összesen	9 284	9 284	2 653	2 653	1 472	1 361

2.4. Tankönyvtámogatás

Az elmúlt években a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény értelmében ingyenes tankönyvtámogatásban felmenő rendszer alapján részesültek az általános iskola alsó tagozatán tanuló gyermekek, az előző tanévben már a negyedik osztályig jártak ingyen, alanyi jogon a tankönyvek.

A Kormány azzal a szándékkal kezdte meg a tankönyvellátás rendszerének megújítását, hogy magas minőségű, mindenki számára elérhető, a 21. századi versenyképes tudást biztosító taneszközök álljanak a tanulók és a pedagógusok rendelkezésére. A Kormány a köznevelési esélyegyenlőség és a családok támogatása jegyében felmenő rendszerben bevezette az ingyenes tankönyvellátás intézményét és átvállalta a szülők anyagi terhét, amelyet a tankönyvek megvásárlása jelentett volna.

Annak érdekében, hogy minden általános iskolás tanuló ingyen kapja a tankönyveket és minél több család részesüljön a kedvezményben, a Kormány célul tűzte ki, hogy egy ütemben vezeti be az 5-8. évfolyamra, illetve kiterjeszti a 9. évfolyamra is az ingyenes tankönyvellátást a 2017/2018. évi tanévtől kezdődően. Az 1265/2017. (V.29.) Kormányhatározat értelmében tehát a 2017/2018. évi tanévtől az 1–9. évfolyamos tanulók ingyenes tankönyvellátásban részesülnek kivétel nélkül. Az intézkedésnek köszönhetően a szeptemberben induló tanévtől körülbelül egymillió diák (a köznevelésben résztvevő diákok kb. 87%-a) kapta térítésmentesen a tankönyveket.

Ingyenes támogatáshoz a megváltozott jogszabályi feltételek következtében az önkormányzat saját forrásból nem járult hozzá, azonban az előző évek jól bevált gyakorlatához hasonlóan a 2017/2018. nevelési év kezdetén is füzetcsomagot biztosított valamennyi kerületi (állami és egyházi fenntartású) általános iskolában tanuló gyermek részére. A csomag 10 db, a gyermekek igényei szerinti méretű, vonalazású füzetet, valamint egy órarendet tartalmazott.

2.5. Egyéb, a gyermekvédelmi törvényben nem szabályozott természetbeni juttatások, támogatások, szolgáltatások

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat

Az Önkormányzat 2000. év óta minden évben csatlakozott a **Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázathoz**. A szociálisan rászorult, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató, vagy felvételi előtt álló fiatalok támogatására ad lehetőséget a pályázat, amelynek finanszírozására a 2016-os évhez hasonlóan **2017. évben is 10 millió Ft** került betervezésre az Önkormányzat költségvetésében.

2017. évben a benyújtott pályázatok alapján „A” típusú (felsőoktatási intézmény hallgatója) támogatott **60 fő**, míg „B” típusú (érettségi előtt álló középiskolás, illetve felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizett fiatal) **9 fő** részére tudott támogatást nyújtani az

önkormányzat. A támogatási összegek 2018. évben január és augusztus hónapban kerültek/kerülnek utalásra a Támogatáskezelő részére.

Gólyahír program

Az Önkormányzat elkötelezett a felnövekvő nemzedékek iránt, ezért anyagi forrásait figyelembe véve szeretne minden lehetőséget megragadni ennek kifejezésére. A „Gólyahír” Program a XVIII. kerületben élő fiatal családok gyermekvállalásának ösztönzése miatt indult el, melynek keretében az Önkormányzat a családba érkező újszülött gyermekek fogadásához kíván segítséget nyújtani egy ajándécsomag formájában.

Az ajándécsomagra jogosult az az újszülött gyermek,

- aki 2015. szeptember 1. napján vagy azt követően született, és

- akinek legalább az egyik szülője az újszülött gyermek születésének időpontjától Budapest XVIII. kerületi bejelentett lakóhellyel rendelkezik és életvitelszerűen Budapest XVIII. kerület közigazgatási területén az újszülött gyermekkel egy háztartásban él.

Az ajándécsomagot az újszülött gyermek születését követő 90 napon belül lehet igénybe venni egy alkalommal.

A 2015. januárjában megalakult Egészségügyi Tanácsadó Testület gyermekorvos, illetve védőnő tagjainak javaslata alapján került meghatározásra az ajándécsomag tartalma, mely babaápolási cikkeket – digitális lázmérő, kézfertőtlenítő kendők, babatörlőkendők, steril mull lapok, Sudocrem, pelenka alátét, fertőtlenítő oldat –, valamint fürdőlepedőt és egy nagy méretű hűtőmágnest tartalmaz. A mágnesen a szilárd táplálékok bevezetési ideje (milyen táplálékot hány hónapos kortól lehet adni a csecsemőnek) és a gyermekorvosi ügyeleti telefonszámok szerepelnek, valamint a csomagba bekerülnek különböző tájékoztató anyagok a babák gondozásával kapcsolatban.

2016. év nyara óta a Gólyahír ajándécsomagba bekerült a dr. Cseh Áron, dr. Krivácsy Péter és dr. Szabó Attila szerkesztésében megjelent „Mit tegyek, ha beteg a gyermekem?” című könyv, mely a gyermekkori betegségek és sürgősségi élethelyzetek otthoni megoldásához nyújt szakzerű és közérthető tanácsokat.

A Program 2017. évben is sikeresen működött, 733 újszülött kapott csomagot.

Nyári életmód tábor

Az Önkormányzat évek óta pályázati keretek között támogatja a nyári életmód tábort, melynek alapprogramja az egészséges életmód, a táplálkozás, az egészségmegőrzés és az egészségfejlesztés. A pályázat célja a kerületben élő, illetve tanuló 5-14 éves korú gyermekek egészségmegőrző, egészségfejlesztő és betegségmegelőző tevékenységének – a test és a szellem fejlődéséhez szükséges táplálkozás-, tisztálkodás-, mozgáskultúra, életmód mintáinak bemutatása, átadása – személyre szóló fejlesztése, különös tekintettel a túlsúlyos, az anyagcsere, légúti-asztmás vagy egyéb más betegségben szenvedő gyermekek számára.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján a legnépszerűbb pályázati kategória az életmód és egészségnevelő táborok szervezése volt. 2017. évben a támogatási összeg 5 millió forint volt, amelyből 3 millió forintra a kerületi intézmények (óvodák, iskolák, egészségügyi szolgáltatók, család- és gyermekvédelmi szolgáltatással foglalkozó intézmények), 2 millió forintra pedig a kerületben tevékenykedő civil szervezetek pályázhattak. A megjelent felhívásra összesen 7 pályázat érkezett, amelynek többsége alapítvány által tett pályázat volt. A táborozás nagyon sok gyermeknek szerzett örömet, a programok színesek és változatosak voltak, legtöbbjük számára ez volt az egyetlen lehetőség a nyaralásra.

Humán Papillóma vírus elleni védőoltás támogatása fiúk részére

Az Önkormányzat a 2010. év óta teljes mértékben átvállalta az általános iskola 7. osztályába járó és állandó kerületi lakóhellyel rendelkező leánygyermek humán papillóma, illetve a condyloma vírus elleni védőoltásának költségeit. Az ingyenesen igénybe vehető HPV elleni védőoltások beadása a leánygyermek számára államilag támogatott, ezért az Önkormányzat úgy döntött, hogy teljes mértékben átvállalja az általános iskola 7. osztályába járó és állandó kerületi lakóhellyel rendelkező fiúgyermek humán papillóma, illetve a condyloma vírus elleni védőoltásának költségeit. A fiúk részére a legkorszerűbb kilenckomponensű HPV elleni védőoltást biztosítjuk. Az Önkormányzat 2017. évi költségvetésében az oltóanyagra 18 millió Ft állt rendelkezésre.

Gyermekétkeztetés biztosítása a 2016/2017. nevelési év őszi és téli szünet ideje alatt

A Gyvt. 21/A. §-a értelmében a települési önkormányzat az általa fenntartott bölcsődében és óvodában, továbbá a közigazgatási területén található és az állami intézményfenntartó központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv által fenntartott nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a mindenkor hatályos jogszabályban meghatározott óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon napi háromszori intézményi gyermekétkeztetést, azaz déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkéztetést biztosít.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (a továbbiakban: EMMI) minden tanév kezdetén kiadja az aktuális tanév rendjéről szóló rendeletét, meghatározva az őszi, téli és tavaszi szünetek időtartamát, valamint előírja, hogy a szünetek napjain, ha azok munkanapra esnek, az iskolának – szükség esetén – gondoskodnia kell a tanulók felügyeletéről.

Az ügyeletet tartó iskolák esetében a felügyelet időtartama alatt szükséges volt meghatározni a tanulók részére biztosított napi háromszori étkeztetés térítési díját. Az Önkormányzat Képviselő-testülete 203/2016. (V.12.) határozatával, valamint a 372/2016. (IX.13.) számú határozatával a nyári, őszi és téli szünet időtartama alatt is biztosította a napi háromszori étkeztetést azon tanulók részére, akik a szünet ideje alatti munkanapokon igénybe vették a tanulói felügyeletet. A döntés értelmében a térítési díjak a kerületi laccímmel rendelkező tanulók esetében a mindenkor hatályos személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokról és a fizetendő térítési díjakról szóló önkormányzati rendeletben foglaltaknak megfelelően, míg a kerületi laccímmel nem rendelkező tanulók esetében az étkeztetésüket biztosító köznevelési intézménybe szállítóval kötött szerződésben foglalt szállító ár szerint kerültek meghatározásra.

Önkormányzat által fenntartott intézmények

A kerületben 20 önkormányzati fenntartású óvoda működik, ezen kívül három alapítványi fenntartású óvodával kötött az Önkormányzat köznevelési szerződést, a Csodálatos Gyermekvilágért Alapítvánnyal, a Fecskefészek Schwalbennest Alapítvánnyal, valamint a Két Kéz Segítő Alapítvánnyal. A Pestszentimrei Gyöngyszem Óvodában átadásra került a csoportszoba és a tornaszoba, ezáltal az intézményben 25 fős csoportlétszám bővítés valósult meg. A Pestszentlőrinci Zenevár Óvodában 6 fő autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek fejlesztésére van lehetőség, amelynek személyi és tárgyi feltételeit 2017. évtől kezdődően az Önkormányzat biztosítja.

A Két Kéz Segítő Alapítvánnyal 2016. évben négy éves időszakra köznevelési szerződést kötött az Önkormányzat. Az Alapítvány működtetésében álló Csoda-Bogár Ház Óvodában 7 fő kerületi laccímmel rendelkező autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek fejlesztésére van lehetőség.

A Pestszentlőrinci Szivárvány Óvoda 2016. szeptember 1. napjától az ELTE gyakorló óvodája lett, tevékenységükben az óvodapedagógus hallgatók gyakorlati képzése valósul meg.

Önkormányzat tulajdonában lévő helyiség kedvezményes bérbeadása

A Szeged-Csanádi Egyházmegye által fenntartott Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató az Önkormányzat tulajdonában álló helyiségek bérletét pályázat útján nyerte el. A Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgálati Egyesület mintegy 4 000 családjából kiemelt gyermekekről gondoskodik, tevékenységének középpontjában a nevelőszülői hálózat működtetése áll, emellett a nevelőszülők és az általuk befogadott gyermekek életét, mindennapjait segítik nevelőszülői tanácsadók támogatásával, valamint segítenek megvalósítani a vér szerinti szülőkkel való kapcsolattartást. Az Önkormányzat az Egyesület részére a helyiségeket 50%-os kedvezménnyel adta bérbe határozott időre.

Tehetségkutatás és tehetséggondozás

Az Önkormányzat által létrehozott közalapítványok fő programja a kerületben élő tehetséges fiatalok felkutatása.

A **Közoktatásért Közalapítvány** célja a tehetségkutatás, tehetséggondozás, a tanulási, beilleszkedési zavarok korrekciója, a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos teendők.

A **Közművelődési és Sport Közalapítvány** célja Pestszentlőrinc-Pestszentimre közművelődésének, művészeti életének átfogó és folyamatos, nyitott pályázati rendszer kertében történő támogatása, a társadalmi, a civil és egyéni kezdeményezések megvalósításának elősegítése, rendezvények szervezése és támogatása, a kiemelkedő teljesítmények elismerése. A Támogatási Szerződés alapján az Önkormányzat 5 millió Ft pénzügyi támogatás nyújtott a Közalapítvány részére.

Megvalósult támogatások, pályázatok:

- Iharos Sándor sportösztöndíj pályázat (450 000- Ft támogatás)
- Pestszentlőrinc-Pestszentimre Jó tanuló – jó sportoló pályázat (420 000- Ft támogatás),
- Velencei Biennálé ösztöndíj pályázat (1 600 000- Ft támogatás),
- Gyermek és Ifjúsági Művészeti találkozó 2017. (1 000 000- Ft támogatás),
- „Múzeumi séták Budapesten” pályázat (1 200 000- Ft támogatás).

3. A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK

A Gyvt. által megfogalmazottak szerint a gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez, illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez. A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatnak kiemelt feladata a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembe vétele, a törvényben elismert jogainak biztosítása, az egyenlő bánásmód követelményeinek betartása.

A fenti feladatok ellátását Önkormányzatunk intézményei – a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ és intézményei, az Egyesített Bölcsődék 10 tagintézménye – működtetése révén biztosítja.

A gyermekjóléti alapellátás kerületi szintű biztosítása érdekében az önkormányzat törekszik arra, hogy az egyes intézmények és tagintézményei földrajzi elhelyezkedésük következtében lefedjék a kerület teljes területét.

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: intézmény) a vizsgált időszakban a 2016. január 1. napjától hatályba léptett jogszabályok által kialakult új intézményi struktúra és szakmai feladatellátás kereteit töltötte meg szakmai tartalommal. A módosítások a szolgáltatások integrálódása köré szerveződtek, a jogi környezet változása az átmeneti gondozást nyújtó szervezeti egységek esetében kisebb pontosításokat tartalmazott.

A Gyvt., illetve az Szt. a vizsgált időszakban ismételten számos módosításon ment keresztül, a Gyvt. 7 alkalommal, az Szt. 8 alkalommal került módosításra.

Az 1/2017. (II. 14.) EMMI rendelet az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: szolgálat) és család- és gyermekjóléti központ (a továbbiakban: központ) vezetői számára az új képzési rendszer alapjait fektette le, melyet a 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről hatályba léptetése követett.

A 2017. évi XCV. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek a gyermekvédelem rendszerének megerősítése érdekében történő, valamint egyéb jogszabályok átalakításáról szóló törvény ismételten módosította az ágazati jogszabályokat, melyekben újabb szolgáltatási elemek jelentek meg és tovább erősítették az észlelő- és jelzőrendszer működését.

3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereit és eszközeit felhasználva szolgálja a gyermek testi, lelki egészségét, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a családjából kiemelt gyermek visszagondozását.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata egyrészt a kerületben élő gyermekeket érintő jóléti szolgáltatások szervezése, a gyermekek szociális helyzetének figyelemmel kísérése, másrészt a veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetése és a kialakult veszélyeztetettség kezelése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladatait a kerületben 2017. évben a Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ látta el, egy intézményegységként fogva össze az Önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó kötelezően ellátandó különböző gyermekjóléti alapellátásokat.

A Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ tagintézményei:

- Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálat,
- Gyermek Átmeneti Otthona és a
- Családok Átmeneti Otthona.

3.1.1. Személyi és tárgyi feltételek, műszaki állapot, gazdálkodás

A fenntartó által engedélyezett dolgozói létszám a 2017-es költségvetési évben 73,5 fő. Ennek következtében a szakalkalmazottak és technikai dolgozók aránya az alábbiak szerint változott: szakalkalmazott 68,5 fő, technikai alkalmazott 5 fő.

2017. december 31-én 68 fő volt alkalmazásban, melyből 8 fő tartósan távol (GYED, tartós betegség, fizetés nélküli szabadság). Technikai dolgozó 4,5 fő.

Részmunkaidős foglalkoztatás az alábbi munkakörökben volt:

- egyéb ügyintéző
- jogász
- családsegítő

A 2017-es évben 12 főnek szűnt meg a munkaviszonya (2016-ban 17 fő) jellemzően közös megegyezéssel, valamint áthelyezéssel, a megüresedett státuszok betöltésére 9 fő került felvételre.

Szakmai feladatot ellátók képesítése

A dolgozók folyamatosan eleget tesznek képzési kötelezettségüknek, így biztosítva a jogszabályi előírásoknak való megfelelést, valamint a szélesebb szolgáltatási struktúrát.

Dolgozók életkor, nem, családi állapot szerinti megoszlása

Az *életkor* tekintetében elmondható, hogy jelentősebb változás nem történt, továbbra is „fiatalosnak” mondható a szakmai team. A *nemek arányát* tekintve – törekvéseik ellenére – továbbra is felülreprezentált a női dolgozók aránya, 8 férfi dolgozója van az intézménynek. Ez az arány évek óta nem változott. Lényeges változás nem történt a dolgozók *családi állapotának* tekintetében sem. A megoszlást tekintve első helyen továbbra is a házasságban élők állnak, őket követik az egyedülállóak és végezetül az élettársi kapcsolatban élők.

Tárgyi feltételek – műszaki állapot

Az Intézmény a létesítő okiratba foglalt feladatait, szolgáltatásait az alábbi épületekben látja el, illetve nyújtja:

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ (Prevenációs Csoport)	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 17.
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 11.
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	1188 Budapest, Vezér utca 52.
Gyermek Átmeneti Otthona	1181 Budapest, Kondor Béla sétány 19.
Családok Átmeneti Otthona	1182 Budapest, Üllői út 707.

A fenti címeken található ingatlanokat az intézmény térítésmentesen használja, a működtetéssel kapcsolatos költségeket a fenntartó éves költségvetési keret meghatározásával biztosítja. Közbeszerzési eljárás lefolytatására nem került sor a 2017-es évben, hasonlóan a korábbi évekhez. Valamennyi szervezeti egységben folyamatosak voltak a felújítások, az amortizálódott tárgyi eszközök cseréje, valamint a kötelezően előírt tisztasági festések.

2017. év tavaszán bevezetésre került egy internet alapú adminisztrációs felület, a „CSAGYEK” és a „CSAGYESZ”. Az előbbi a Központ esettanácsai, az utóbbi pedig a Szolgáltatások családsegítői számára könnyíti meg az adminisztrációs feladatok ellátását, valamint a naprakész statisztikai adatok gyűjtését.

Gazdálkodás

Az Intézmény elfogadott és jóváhagyott költségvetése az Önkormányzat 2017. évi költségvetéséről szóló 2/2017. (II.23.) önkormányzati rendelete alapján 326 655 000- Ft volt. Külön címzett támogatásként került meghatározásra és felhasználásra

- a nyári napközis tábor működtetésével kapcsolatosan 15 000 000- Ft,
- az Intézmény által szervezett programok lebonyolításához kapcsolódóan „utazási támogatás” 792 000- Ft.

Bevétel átmeneti gondozás

Szakterület szám	Térítési díjból származó bevétel 2016. év/Ft	Térítési díjból származó bevétel 2017. év/Ft
GYÁO- 879018	1 535 690-	267 153-
CSÁO- 879019	192 850-	326 655-
Összesen	1 728 540-	593 808-

A személyi térítési díj bevételei az átmeneti gondozásban lévő gyermekek esetében a 2016-os évhez képest a CSÁO vonatkozásában emelkedtek, míg a GYÁO vonatkozásában jelentősen csökkentek. A térítési díjbevétel csökkenésének oka a Gyermekek Átmeneti Otthonáról szóló részben részletesebben kerül kifejtésre.

3.1.2. Szakmai tevékenység

Prevenációs tevékenység

A programok iránt megnövekedett igények tették szükségessé, hogy a 2011-es év végétől kísérleti jelleggel létrejöjjön egy prevenációs csoport. A csoport koordinálja, szervezi és tartja nyilván a programokat, csoportfoglalkozásokat valamennyi szervezeti egység tekintetében.

A 2012. szeptember 1. napját követő átalakításoknak köszönhetően a csoport már önálló épületben tudta ellátni feladatát. Célként fogalmazódott meg, hogy ne csak a szabadidős programokat biztosító munkatársak kerüljenek elhelyezésre az épületben, hanem a prevenációban szerepet játszó egyéb munkaköröket betöltők is, így a fejlesztőpedagógus, a tanulást segítő családgondozó, a mentálhigiénés és a pszichológus munkatárs. Valamennyi programról írásos beszámoló és jelenléti ív készült.

Az intézmény nagy hangsúlyt fektet a prevenációs programokra, a prevenációs csoport 5 főből áll (1 fő csoportvezető, 1 fő gyógypedagógus, 1 fő tanító és 2 fő utcai-lakótelepi szociális munkás). A csoport koordinálja, szervezi és tartja nyilván a programokat, csoportfoglalkozásokat valamennyi szervezeti egység tekintetében. Szintén új elem a családok programok megjelenése,

melyhez sok segítséget kaptak az Önkormányzattól a térítésmentesen biztosított személyszállítás révén.

Általános prevenció - aktív életmódot magában hordozó szabadidős és sporttevékenység, közösségi élmény programok keretében.

Játszóház - Közösségépítő foglalkozások

A Játszóház 2017. évben is lehetőséget adott a környéken élő fiataloknak, hogy az iskola után, illetve az iskolai szünetekben már délelőtt is életkori sajátosságuknak megfelelően játékkal, vagyis hasznosan töltsék el szabadidejüket.

Felnőtt felügyelet mellett csocsózhattak, ping-pongozhattak és választhattak a társasjátékok közül is. A feszültség levezetésére bokszzsák, trambulín, többfunkciós kondicionáló gép és Xbox vehető igénybe.

Alkalom: 249 (2016-ban 250)

Gyerekszám: 3 685 (2016-ban 4 311)

A közösségi élmény erősítésének keretén belül kerülnek megszervezésre a gyermekeknek, családoknak szóló klubfoglalkozások, közös kirándulások, sportprogramok.

Az Intézmény évek óta szervezi a gyermekek táboroztatását, illetve szervez különböző programokat hátrányos helyzetű gyermek számára. E tevékenységkör keretein belül cél a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok részére élményszerű lehetőség biztosítása a szabadidő hasznos és kulturált kihasználására, környezetbarát szokások kialakítására. Kiemelt szerepet kapnak a természettel és környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek, a környezettel való harmonikus együttélést biztosító szokások, magatartásformák kialakítása, kirándulások rendszeres szervezése megelőzve a közegészség elleni bűncselekményeket, mint pl. a környezetkárosítás, természetkárosítás. Ezek a tevékenységek elsősorban klub formában kerültek megvalósításra, szem előtt tartva a folyamatosságot és a rendszerességet.

A célcsoportot elsősorban szociálisan hátrányos helyzetű, családi diszfunkciókkal, beilleszkedési nehézségekkel küzdő, gyakran elmagányosodott gyermekek jelentik. Az ő esetükben fokozottan fennáll a jövőben a deviáns csoportokhoz való csatlakozás és a szerhasználat veszélye. A programok illeszkednek a célcsoport szükségleteihez, közösséget teremt, kortárs kapcsolatok kialakítására ad lehetőséget, a résztvevők kapcsolatteremtő képessége javul, ezáltal a szabadidő hasznos eltöltésének módját kínálja.

„Yes, I do!” – angol nyelvű társalgó klub

A programmal azokat célozták meg, akik elmúltak 12 évesek és van már némi alap nyelvtudásuk és szókincsük, valamint szeretnék nemcsak érteni, de beszélni is az angolt. Kötetlen formában, az akár általuk hozott angol nyelvű filmrészletek, zeneszámok, cikkek segítségével gyakorolhatták az angol nyelv használatát.

Filmklub

A programok során 12-18 éves korosztály számára vetítéssel egybekötött téma feldolgozó beszélgetést tartottak. A témaválasztás során szem előtt tartották a célcsoportokat, olyan élethelyzeteket, témákat, problémákat vetettek fel, jártak körül, amelyek megérintik, foglalkoztatják a fiatalokat és személyiség fejlődésüket pozitív irányba befolyásolhatják.

Kézműves foglalkozások

2017. évben is tartottak alkalmakhoz kapcsolódó kézműves foglalkozásokat, melynek célja, az ünnepkörökhöz, évszakokhoz kapcsolódó szokások, hagyományok kialakítása a gyermekek életében.

Ünnepek közösen

A hagyományoknak megfelelően megrendezésre kerültek az alábbi ünnepek: farsang, húsvét, anyák napja, Mikulás várás, karácsony.

Társadalmi munka

A társadalmi munkával igyekeztek a gyermekeket a környezeti tényezők megóvására nevelni.

Gitározás

A klub keretében lehetősége volt a gyerekeknek a gitározás alapjainak elsajátítására, egyben a zene szeretetére és a hangszer ismertetésre helyezték a hangsúlyt.

Alkalm: **198** (2016-ban 62)

Gyerekszám: **1 214** (2016-ban 600)

Szabadidős programok

A helyben nyújtott programokon kívül igyekeztek olyan programokat is szervezni, amelyek a lakótelepen és a kerületen kívül kerültek megtartásra. A programokhoz családok is csatlakozhattak, biztosítva az együttes élményt számukra. Ilyen programot **3 alkalommal** szerveztek, melyen **120 fő** vett részt.

Nyári tábor

2017-ben **25 gyermeknek** tudtak lehetőséget adni arra, hogy nyári táborban vegyen részt (2016-ban 27 gyermeknek), mely ismételten Balatonbogláron került megszervezésre. A tábor elsődleges célja továbbra is az egészséges életmód, mint érték megismertetése a jellemzően hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekkel. Az egészségnevelésen túl további cél volt, hogy a nyüzsgő Havanna lakótelepről egy természeti környezetbe vigyék feltöltődni és kikapcsolódni a gyermekeket. A környék természeti adottságai lehetőséget biztosítottak fürdőzésre és gyalogtúrák megtételére egyaránt.

A csoportos foglalkozások keretében feltérképezték a gyermekek gondolkodásmódját, a lelki egészség fontosságáról, az egészséges táplálkozásról, dohányzásról, alkoholoról, illetve drogokról. A beszélgetések kötetlen légkörben zajlottak, sokszor a kézműves foglalkozások keretén belül. A Balaton közelsége adta a lehetőséget és a jó időt kihasználva minden nap strandoltak, túrázásokat és múzeumlátogatásokat szerveztek számukra, valamint cirkusz- és kalandpark látogatáson vettek részt.

Tanulássegítés, fejlesztés, korrepetálás

Évről évre a programokon és csoportfoglalkozásokon kívül fontos szerep jut a fejlesztéseknek, korrepetálásoknak. Továbbra is hatékonyak bizonyult a fejlesztésnek, korrepetálásnak az a formája, ahol egyszemélyes helyzetben vannak a gyerekek és az ezáltal kapott nagyobb figyelemnek köszönhetően sokszor a zárkózott, nagyobb lemaradással küzdő gyermekek is nyitottabbá és befogadóbbá váltak. A felzárkóztatási feladatokat a fejlesztőpedagógus és a tanító egymás között megosztották, így az iskolai tananyagra és a részképességek fejlesztésére egyaránt lehetett koncentrálni.

2017. évben korrepetáláson **101 fő** vett rész **387 alkalommal**, fejlesztésen **78 fő** vett részt, **360 alkalommal**. (2016. évben korrepetáláson 76 fő vett rész 390 alkalommal, fejlesztésen 89 fő vett részt, 281 alkalommal).

Baba-mama Klub

Továbbra is nagy sikert és igényt elégített ki a baba-mama klub, ami a nagy érdeklődésre való tekintettel már heti két alkalommal működött, 2017. évben összesen **40 fő** volt regisztrálva. Az alkalmankénti részvételi arány változóan 16-20 fő volt. Az együttléteket közös játékkal, mondókázással, énekelgetéssel, gitározással és sok beszélgetéssel tették tartalmassá. A tavalyi évben is nagy sikert aratott a farsangi és a húsvéti ünnepség. Az alkalmakat színesítik

különböző tanácsadások és előadások. A klubból kinőtt, már óvodás gyermekként többen visszajárnak óvodás tornára vagy iskolafelkészítő fejlesztő foglalkozásokra.

Iskolai közösségi szolgálat

A Csibész Család-és Gyermekjóléti Központ Prevenációs Csoportjánál lehetőség volt az 50 órás iskolai közösségi szolgálat teljesítésére, két helyszínen biztosították a tanulóknak az aktuális programokba történő bekapcsolódást.

A **Prevenációs Csoporton** belül lehetőség volt a szorgalmi időszakban és tanítási szünetekben szabadidős programokon, játszóházi foglalkozásokon való részvételre, illetve általános iskolás gyermekek korrepetálására, pótvizsgára felkészítésére, általában magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, fizika tantárgyakból, német és angol nyelvből, valamint lehetőség volt a **nyári napközis táborban** is teljesíteni a közösségi szolgálatot. Csatlakozni lehetett a különböző szakrajok (pl.: kézműves, túra raj) munkájához, gyermekek programra kísérése, felügyelete, közös játékok, sporttevékenységek formájában.

Prevenációs csoportban részt vett: **15 fő**

Bókay napközis táborban részt vett: **25 fő**

Köznevelési, közoktatási intézményekben tartott csoportfoglalkozások

A Prevenációs Csoport a szolgáltatásban megjelenő gyermekek problémáira, szükségleteire reagálva folyamatosan működtetett gyermekcsoportokat. A csoportos szociális munka a hasonló problémával küzdő vagy hasonló élethelyzetben lévő gyermekek esetében nagyon hatékonyan bizonyult, nem beszélve a csoportban végzett munka közösségteremtő erejéről és pozitív szocializációs hatásairól. Ennek elősegítése érdekében rendszeresen tartottak csoportfoglalkozásokat iskolai osztályközösségek részére, melyek minden esetben a közoktatási intézmény, valamint a gyermekek igényei szerint kerültek megszervezésre. A gyermekeknek szóló csoportfoglalkozások valamennyi korosztályt megcéloztak az óvodától egészen a középiskoláig (heti, kétheti, illetve havi rendszerességgel).

Egyéb prevenációs tevékenységek

Nyári napközis tábor

A Központ a 2013-as évtől szervezi a kerületben a nyári napközis tábort közösen az Eötvös Loránd Általános Iskolával. A tábort igénybevevők létszáma a **2017-es évben 15 735 fő**, míg 2016-ban 15 939 fő volt (halmozott adat). A tábor 45 munkanapon keresztül működött átlagosan napi 350 fővel. A tábor zárásaként került megszervezésre Balatonakaliban egy hetes tábor, olyan gyermekek részére, akik hosszabb időt töltöttek el a napközis táborban.

Szünidei étkeztetés

A vizsgált időszakban került sor másodízben a szünidei étkezés megszervezésre és lebonyolítására. A jogszabály ugyan csak a jogosultak nyilatkozatát írja elő a Szolgáltatnak, azonban fenntartói döntés értelmében a teljes étkeztetés lebonyolítása tartozik a Központ feladatai közé.

Szünet megnevezése	2016. év Igénylők száma	2017. év Igénylők száma
Tavaszi	20	24
Nyár	19	20
Őszi	22	33
Téli	23	28

A szünidei gyermekétkeztetés kapcsán az elmúlt években jelentkező átvételi probléma a kiszállítás során a 2017-es évben már nem volt megfigyelhető. A 2017-es évben a korábbi

szállítóval kötött szerződés nem került meghosszabbításra, ezért új partnert vontak be a kiszállításba. Továbbra is nehézkes volt viszont a nyári napközis tábor keretei között biztosított szünidei étkeztetésnél a tábori programokat nem igénybe vevő szülők esetében a megrendelt étel átvétele.

Közérdekű munka büntetésére ítélt elítéltek foglalkoztatása

Sajátos szolgáltatása az Intézménynek a közérdekű munka büntetésre ítélt elítélteknek való munkahely biztosítása, amit a 2016-os évtől kezdtek el kísérleti jelleggel. A 2016-os évben 7 főre vonatkozóan történt meg az intézmény kijelölése a BFKH Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Felnőtt korú Bűnelkövetők Pártfogó Felügyelői Osztálya részéről, míg a 2017-es évben 8 főre vonatkozóan. A beszámolási időszakban 3 fő töltötte le a büntetését, 1 fő esetében megszüntetésre került, mert nem jelent meg, 1 fő szabadságvesztését tölti, további 1 főnek pedig egészségügyi állapotára tekintettel lett megszüntetve a munkavégzése. Bár ez a fajta tevékenység nem kapcsolódik szorosan a kerületi gyermekjóléti-szociális feladatokhoz, de társadalmi szinten megjelenő preventív hatása elvitathatatlan. Szintén új elemként jelent meg e körben a jóvátételi munka büntetésre ítélt elítéltek kijelölése az intézmény vonatkozásában. Ez a 2017-es évben 1 fő esetében történt meg, azonban a büntetés kitöltése csak a 2018-as évben fog realizálódni.

Adományközvetítés

2017. februártól-decemberig minden hónapban 20 család részesült tartós élelmiszer csomagban a Magyar Vöröskereszt jóvoltából. Az Intézmény az adományok közvetítésében segédkezett. A tartós élelmiszercsomagra javasolt családok valamennyi szervezeti egység esetmenedzserei/családsegítői javaslatára kerültek összeírásra. A 11 hónap alatt megfelelő kapcsolat alakult ki a két intézmény között, kölcsönös volt az együttműködés.

Szükség esetén a Magyar Vöröskereszt segítette a gyermeket váró családok babakelengyjének az összekészítésében. Mindezzel elősegítették, hogy a gyermekek a családon belül nevelkedhessenek. A két intézmény együttműködve nemcsak a tartós élelmiszercsomag keretén belül segítette a családokat, 2017. szeptemberben 7 család részesült tanszercsomagban.

2017. januárjában a Somogyi László Szociális Szolgálattól kaptak 17 db takarót, valamint 2017. év elején részt vettek a „Ha fázol, akkor vigyél el egy kabátot!” elnevezésű akcióban.

2017. decemberben Budapest Főváros XVIII. kerület Pestszentlőrinc-Pestszentimrei Polgármesteri Hivatal Humán szolgáltatási Irodájának segítségével 135 családnak tudtak tartós élelmiszer csomagot adni.

2017. december 11-én az Országos Gyermekmentő Szolgálat és az OTP jóvoltából 12 kisiskolás korú gyermeknek volt lehetősége részt venni a WestEnd City Centerben tartott „Mindenkinek karácsonya” című rendezvényen. Rendszeresek a kinőtt, már nem használt ruhák, kisebb bútor, gyermekneveléshez kapcsolódó eszközök felajánlása, melyeket rendszerint azonnal tudnak is továbbítani a gondozott családok részére.

Csibész Család- és Gyermekjóléti Központ

Család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A család- és gyermekjóléti szolgáltatás két szakmai tevékenységet foglal magába:

1. családsegítést, mint szociális alapszolgáltatást
2. gyermekjóléti szolgáltatást, mint gyermekjóléti alapellátást

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése,

a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás (Szt. 64. § (1) bekezdés).

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését (Gyvt. 39. § (1) bekezdés).

E szolgáltatásokat az alábbi intézményegységek nyújtják

Intézményegység megnevezése	Biztosított szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás
Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	- gyermekjóléti szolgáltatás - családsegítés, mint általános szolgáltatás
Család- és Gyermekjóléti Központ	- gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó család- és gyermekjóléti szolgáltatás

A biztosított szolgáltatásokból jól látszik, hogy a Központ is gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó intézménynek minősül, amennyiben járásszékhely településen működik. Ebből adódóan ellátja a szolgálat feladatait is, illetve azokat a gyermekvédelmi gondoskodáshoz kapcsolódó feladatokat, amelyek kizárólag hatáskörébe tartoznak.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok

A Szolgálatoknál megjelent személyek száma

A Szolgálatok által nyújtott szociális segítő munkát elsődlegesen együttműködési megállapodás alapján veszik igénybe. A szolgáltatást igénybe vevővel együttműködési megállapodást kell kötni, amennyiben a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel nem zárható le. Ilyen megállapodás megkötésére 2017. évben 1 393 személyt érintően került sor (2016. évben 1 226 személyt érintett).

A megállapodással rendelkezők életkori megoszlás szempontjából eltérést mutattak a két szolgálat tekintetében. Amíg a pezsztentimrei településrészen több a gyermek, addig a pezsztentimrei településrészen az 50 év felettiiek száma a magasabb. A nemek arányát tekintve mintegy 60%-ban a nők kerülnek kapcsolatba a szolgálatokkal az előző évekhez hasonlóan.

A nyújtott szolgáltatások nemcsak együttműködési megállapodás keretében vehetők igénybe, hanem tanácsadás keretében is, valamint egyszeri alkalommal. A tanácsadásban részt vevők azok az igénybe vevők, akik esetében többszöri segítségnyújtást adtak, de együttműködési megállapodás megkötésére nem került sor.

Egyszeri alkalommal azok veszik igénybe szolgáltatásaikat, akik esetében a szakmai tevékenység az első interjú kapcsán tett intézkedéssel lezárható. Az ilyen jellegű igénybevétel módja azonban inkább a pezsztentimrei településrészen volt a jellemző (202 esetben).

A fenti igénybe vételek módja összesen 1093 családot és 1861 főt érintett.

Igénybevétel módja/fő (Halmazott adat)

Igénybevétel módja	Család- és Gyermejjóléti Szolgálat		Pestszentimrei Család- és Gyermejjóléti Szolgálat	
	2017. év	2016. év	2017. év	2016. év
együttműködési megállapodás alapján	920	679	471	547
tanácsadottként/egyszeri alkalommal megjelent	184	287	311	285

Együttműködési megállapodás keretében a szolgáltatást igénybe vevők:

- **Gazdasági aktivitás** szerint jellemzően foglalkoztatottak 457 fő (2016-ban 420 fő), azaz megjelennek a munkaerőpiacon, míg inaktív 182 fő, melybe beletartoznak a nyugdíjasok, valamint a 15 évesnél idősebb eltartottak.
- **Legmagasabb iskolai végzettség** tekintetében jellemzően legfeljebb befejezett nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezik a 17 életévnél idősebbek közül 256 fő (2016-ban 203 fő), befejezett szakmunkásképző iskolai végzettséggel pedig 117 fő (2016-ban 188 fő). Továbbra sem jellemző a magasan kvalifikált igénybe vevők megjelenése a Szolgálatoknál, összesen 59 fő rendelkezik felsőfokú iskolai végzettséggel (2016-ban 35 fő).
- **Családi összetétel** szempontjából viszonylag magas az egyedülálló szülő 1-2 gyermekkel, összesen 234 család (2016-ban 200 család), valamint a házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők száma 1-2 gyermekkel, összesen 200 család (2016-ban 170 család). A házastársi (élettársi) kapcsolatban 3 vagy több gyermeket nevelő családok száma 56, illetve 26 családban egyedülálló szülő nevel 3 vagy több gyermeket.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma eltérően alakult az elsődleges probléma szerint, azaz amivel felkeresik a Szolgálatokat. A problémák igen sokrétűek és összetettek, így az alábbi nagyobb csoportok határozhatók meg:

Probléma megnevezése	Igénybe vevő / fő	
	2017. év	2016. év
anyagi és az ehhez kapcsolódó foglalkoztatással kapcsolatos	340	313
egészségügyi	152	142
életviteli, családi-kapcsolati konfliktusok	292	241
családon belüli bántalmazás	70	50
elhanyagolás	14	19
gyermeknevelési	245	105
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, a hozzá tapadó magatartási- és teljesítményzavar	71	173

Továbbra is az anyagi probléma volt a meghatározó, ezen belül is a megélhetéssel, lakhatással kapcsolatos nehézségek. Az egészséghez kapcsolódó problémák alatt nemcsak szervi, hanem lelki-mentális problémák is értendők. E problémahalmazon belül ez utóbbi az összes igénybe vevő közül 59 fő. Az ellátottak egészségi állapotához kapcsolódóan meg kell említeni a szenvedélybetegséget, amely nem markánsan, de megjelent, összesen 8 főt érintett (2016-ban 12 fő). Az igénybevevők életvitele nagyon sok esetben konfliktussal terhelt, amellyel kapcsolatban a gyermek a legsérülékenyebb.

A családon belüli bántalmazás az egyik olyan problémakör, melynek feldolgozása a leghosszabb időt veszi igénybe. Továbbra is nehezen felismerhetők a szexuális abúzus jelei és tünetei, ebből kifolyólag kevés az ezzel kapcsolatos jelzés, megkeresés, az elhanyagolás a

bántalmazás mellett az olyan probléma, mely az esetek többségében hatósági intézkedést von maga után. A gyermeknevelési problémák hátterében a szülők nem megfelelő attitűdje, eszköztelensége rejlik. Talán ez a problémakör annyiban nehéz, hogy a szülők nagyon nehezen ismerik be az ilyen jellegű hiányosságokat, ezáltal hosszú ideig nagy az ellenállás részükről. A 2016-os évhez képest e problémakörrel érintett igénybe vevők száma majdnem két és félszeresére nőtt. Ennek hátterében a jelzőrendszer megerősödése állhat. A köznevelési intézményekkel való szorosabb kapcsolat lehetővé tette, hogy már nem csak abban az esetben kerültek a látókörükbe a gyermekek, amikor már elérték az 50 tanóra, vagy azt meghaladó igazolatlan mulasztást. Tekintettel arra, hogy a javuló együttműködés következményeként korábban sikerül kapcsolatba lépniük a családokkal, a problémák megoldása már azelőtt megkezdődik, hogy azok begyűrűzése a gyermek intézménybe való beilleszkedésének nehézségét okozná és ennek eredményeként a probléma elsődleges forrása a családban történő gyermeknevelési problémaként kerül meghatározásra.

Az igénybe vevővel való szociális munka elkezdését követően, az esetek többségében hamar kiderülnek, hogy több probléma is van a háttérben, melynek kezelése egy komplex cselekvési folyamaton keresztül enyhíthető. E komplex családsegítés keretében több esetben krízisorientált ellátás és szolgáltatás szervezésére volt szükség annak érdekében, hogy a gyermekek családból való kiemelése megelőzhető legyen (anyaotthon, családok átmeneti otthon, gyermekek átmeneti otthona, védett otthon). A sokproblémás családok megsegítése összetett gondozási folyamat során történik, egyrészt a családtagok egyéninek tekintett problémáinak segítése a konkrét szolgáltatások, tanácsadások, készségfejlesztés, képviselő és információk nyújtásával és szervezésével, másrészt azonban a beavatkozás fókuszában a család egysége áll, annak minden tagjával a gondozás komplexitása mentén.

A 2016-os évhez képest tovább nőtt azon gondozott gyermekek száma, akik a válás, illetve a válás után bekövetkezett krízishelyzet, a megbomlott egyensúly, a szülők közötti diszfunkciók, a szülők közötti kommunikáció hiánya vagy éppen a gyermek érdekeit szem előtt tévesztő, saját, szülői érdekek és sérelmek mentén szerveződő, hatalmi játszmákkal tűzdelt kommunikáció és életvitel következtében kerülnek veszélyeztetett helyzetbe.

A hozott és az időközben módosult problémák meghatározzák a **szakmai tevékenység** irányát és tartalmát. Továbbra is a segítő beszélgetés 2017-ben 3 310 alkalom (2016-ban 3 450 alkalom) és a családlátogatás 2017-ben 3 060 alkalom (2016-ban 2 875 alkalom) volt a középpontban.

Mivel a Szolgálatok által nyújtott szolgáltatások, valamint a kompetencia határok behatároltak, így több esetben került sor más szolgáltatóhoz való közvetítésére 2017-ben 1 263 alkalommal (2016-ban 1628 alkalommal). Azáltal, hogy az anyagi-megélhetési problémák markánsan jelentek meg, így igen magas volt a pénzbeli-természetbeni ellátások igénybe vételében való segítségnyújtások száma (235 esetben). Azonnali intézkedésre (kríziskezelés) 41 esetben volt szükség.

A szociális szakmai tevékenység járulékos eszköze az információnyújtás, amelyre 2017-ben 2 820 alkalommal (2016-ban 1 770 alkalommal) került sor. Az információnyújtás emelkedésének hátterében a megváltozott intézményi struktúra és jogszabályi környezet áll, mely lehetővé tette, hogy azokban az esetekben, amelyeknél nem áll fenn a gyermek veszélyeztetettsége egyszeri információnyújtás keretében támogassák a családokat.

A családsegítés keretében nemcsak a segítő személye a fontos, hanem azon jelzőrendszeri tagoké is, akik adott esetben napi szinten kerülnek kapcsolatba akár a gyermekkel, akár a szülővel. Az esetvitel szempontjából fontos szerepet tölt be az **esetkonferencia**, melynek megtartására **2017-ben 126 alkalommal** került sor (2016-ban 93 esetben), valamint **esetmegbeszélést 71 esetben** (2016-ban 16 esetben) tartottak.

Kapcsolatfelvétel módja – észlelő- és jelzőrendszer

Összevonásra került a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás jelzőrendszere. A jelzőrendszer és a jelzések egyetemlegessé váltak, azaz a gyermekekre és a felnőltre vonatkozóan a Szolgálatok felé kell jelzéssel élni, melynek lehetőségével a társszakmák képviselői egyre inkább éltek, ez a lenti táblázat adataiból jól látható. A beérkezett jelzések alapján a 18 éven felüli személyekkel kapcsolatban érkezett jelzések száma a 2016-os évhez képest több mint hétszeresére emelkedett.

A **kapcsolatfelvétel módja** elsődlegesen továbbra is a jelzőrendszer tagjai által kezdeményezettek (142 gyermeket érintően), majd a gyámhatósági megkeresések következnek, amely 83 alkalom volt (81 gyermeket érintően). A szülők 2017-ben 55 gyermek kapcsán keresték fel önként a Szolgálatokat.

A gondozotti létszám alakulását nagymértékben meghatározza a Gyvt.-ben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódóan feladatot ellátók (továbbiakban: **jelzőrendszer**) felkészültsége, jelzési gyakorisága.

A 2017-es évben a **jelzőrendszer által** küldött jelzések száma **618 volt** (2016-ban 649), mely szám tovább bontható a tagonkénti jelzésekre.

Az észlelő- és jelzőrendszer tagjai által küldött jelzések száma (halmazott adat)

Jelzést tevő	2017. év/jelzés	2016. év/jelzés
Egészségügyi szolgáltatást nyújtó + védőnő	92 ebből 17 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	68 ebből 2 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgálat	56 ebből 3 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	65 ebből 1 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Napközbeni kisgyermek ellátást nyújtó	-	2
Átmeneti gondozást biztosító	4	1
Köznevelési intézmény	322	264
Rendőrség	18 ebből 2 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	36
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	2	4 mindegyik 18 éven felülire vonatkozott
Ügyészség, bíróság	-	2
Állampolgár, gyermek érdekeit képviselő társadalmi szervezet	25 ebből 10 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	18 ebből 1 jelzés 18 éven felülire vonatkozott
Gyámhivatal	83 ebből 2 jelzés 18 éven felülire vonatkozott	183

A jelzőrendszer tagjai részéről **602 gyermekre vonatkozóan érkezett jelzés** (2016-ban 636 gyermekre). Egy-egy gyermek kapcsán több helyről is érkezhets jelzés, ugyanazon probléma kapcsán (pl. iskolai hiányzás esetén az iskolától és a gyámhivataltól is). Az észlelő- és jelzőrendszer fokozott felelősségét az ágazati szinten megjelenő jogszabályi változások és szakmai útmutatók, protokollok is hangsúlyozzák. Olyan felelősségi alakzatok jelentek meg, melyek be nem tartása felelősségre vonást eredményezhet. A jelzőrendszer tagjai továbbra is gyakran nehezményezik ezt, melynek elfogadtatása érdekében a Szolgálat keretében foglalkoztatott **jelzőrendszeri felelősnek** továbbra is meghatározó szerepe van.

A jelzőrendszeri felelős az, aki közvetlen kapcsolatot tart a jelzőrendszer tagjaival. Az alábbiakra került sor a 2017-es évben:

1. **Az éves jelzőrendszeri tanácskozás** 2017. február 28-án került megtartásra a Szolgálat hivatalos helyiségében. A tanácskozáson az alábbi javaslatok kerültek megfogalmazásra:

- ingyenes sportolási lehetőségek támogatása a fenntartó részéről,
- esetmegbeszélő csoport visszaállítása,
- több terápiás gyermekpszichológus, fejlesztőpedagógus és logopédus alkalmazása,
- fogadóórák visszaállítása a Központ munkatársai részére az intézményekben,
- prevenciós előadások tartása pedagógusoknak és diákoknak egyaránt,
- folyamatos tájékoztatás a jogszabályváltozásokkal kapcsolatban a jelzőrendszer tagjai számára.

2. **Szakmaközi megbeszélések** (7 alkalommal)

A szakmaközi megbeszélések témája elsősorban a változásokkal kapcsolatosak voltak.

A szakmaközi együttműködést erősíti a Fővárosi Törvényszékkel meglévő együttműködési megállapodás, mely szerint a Szolgálatnál felújított és a gyermekbarát meghallgató szobákra vonatkozó jogszabályi előírásoknak megfelelő interjúszobának a Budapest XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság által történő használatát rendezik. A 2017-es évben 2 alkalommal került használatra a meghallgató szoba.

Tovább erősítették az együttműködést a Budapest Főváros Kormányhivatala XVIII. Kerületi Hivatala Foglalkoztatási Osztályával. Az együttműködés keretében folyamatos a kapcsolattartás a két intézmény között, melynek következményeként rendszeresen tudták frissíteni az álláskeresők számára elérhető aktív és élő álláshirdetéseket. A sikeres **munkavállalás érdekében** az igénybe vevők számára komplex segítséget nyújtottak, melynek célja, hogy felkészítsék ügyfeleiket az önéletrajz megírásától, az állásinterjúval való megjelenésen keresztül a munkába állásig. Részt vettek a Foglalkoztatási Osztály által szervezett állásbörzén is, ahol jogi tanácsadással, illetve információkkal szolgáltak a hozzájuk fordulóknak. Ezek a felkészítő foglalkozások csoportban és egyénileg is történhettek, a szolgáltatást igénybe vevők száma a **2017-es évben 34 fő** volt.

Veszélyeztetett kiskorúakra vonatkozó adatok

A Gyvt. definiálja a veszélyeztetettség fogalmát, mely szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, azaz olyan tényezőket kell figyelembe venni, amelyek a gyermek vagy a szülő magatartását befolyásolják.

E tények a következők mentén csoportosíthatók:

- a) **környezeti okok:** ide tartoznak a gyermek közvetlen környezetében jelentkező okok pl. lakás nem megfelelő állapota, életviteli probléma, stb.,
- b) **magatartási okok:** mely az érintett gyermek negatív viselkedési formájából vagy szenvedélybetegségéből adódnak,
- c) **egészségügyi okok:** ezen okok a gyermek egészségi problémájából és/vagy tanulási nehézségéből adódó veszélyeztetettség körébe tartoznak, amennyiben a szülői gondoskodás vagy az intézményi elhelyezés nem elégséges az akadályok elhárításához,
- d) **anyagi okok:** amikor is a veszélyeztetettség, az anyagi gond egyértelműen a jövedelmek hiányából származik.

A 2017-es évben **525 veszélyeztetett kiskorút (342 család)** (2016-ban 629 kiskorú) tartottak nyilván a Szolgálatok, melyből 297 a pestszentlőrinci területen, 228 pedig a pestszentimrei területen lett regisztrálva. A gyermek környezetében található okok kiemelkedő szerepet játszanak a veszélyeztetettségben. Az előző évekhez képest viszonylag kevés az anyagi okból veszélyeztetettek száma, míg továbbra is meghatározó a környezeti problémákra visszavezethető veszélyeztetettség.

Veszélyeztetettség okai/gyermekszám

Veszélyeztetettségi főcsoport	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermek szám		Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/gyermek szám	
	2017. év	2016. év	2017. év	2016. év
Környezeti	218	179	172	118
Magatartási	33	113	47	71
Egészségi	2	28	7	64
Anyagi	44	32	2	24

A **környezeti főcsoporton** belül a nevelési problémával (150 gyermek), a szülők-család életvitelével (20 gyermek) és a családi konfliktusokkal (126 gyermek) érintett gyermekek száma magas.

A **magatartási főcsoporton** belül, továbbra is a gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség (47 gyermek) és tankötelezettség elmulasztása (23 gyermek) állt leginkább a veszélyeztetettség mögött.

Az **egészségi főcsoporton** belül szinte minden gyermek a magatartási, vagy tanulási zavar (9 gyermek) miatt állt a gondozásukban.

Megállapítható, hogy a pestszentlőrinci területen működő szolgálat esetében a családok anyagi helyzete okán veszélyeztetett kiskorúak száma továbbra is növekedett, míg az egészségi főcsoportba tartozó veszélyeztetett gyermekek száma csökkent. Ennek háttérében a megváltozott jogszabályi környezet állhat, mely a korábbi szabályozásokhoz képest szigorított következményeket ró a szülőre, törvényes képviselőre, amennyiben nem működik együtt az egészségügyi szolgáltatókkal, így a vizsgált időszakban kisebb számban jelentek meg az olyan esetek, ahol pl.: védőoltás elmaradása miatt érkezett jelzés. Amennyiben a veszélyeztetettség háttérében húzódo okok az alapellátásban nem szüntethetők meg, a Szolgálat családsegítői jelzéssel éltek a Központ munkatársai felé hatósági intézkedés kezdeményezése végett. A Szolgálat a 2017-es évben 50 gyermek kapcsán tett ilyen jelzést, míg 2 gyermeket érintően pedig közvetlenül éltek jelzéssel a Gyámhivatal felé. A Szolgálatokon belül kiemelten kerültek a figyelem középpontjába az elhanyagolással és bántalmazással érintett gyermekek esetei.

A bántalmazással és elhanyagolással érintett gyermekek a Központnál is nyilvántartásba vannak véve, számuk az alábbiak szerint alakult:

Bántalmazással és elhanyagolással érintett gyermekek száma/fő

Megnevezés	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/fő	Pestszentimrei Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/fő	Család- és Gyermekjóléti Központ/fő	Összesen
Bántalmazás	20	24	38	82
Elhanyagolás	11	11	44	66

A **bántalmazáson** belül meghatározó a szülő általi bántalmazás (31 gyermek esetében). Az **elhanyagoláson** belül elsődleges a **fizikai (51 gyermeket)**, szexuális bántalmazásról 2 esetben volt tudomásuk.

Család- és Gyermekjóléti Központ

A Központot érintő legfontosabb változás volt, hogy az esetmenedzserek a Budapest XVIII. kerület közigazgatási területét lefedve látták el feladatukat, függetlenül a gyermek lakóhelyének irányítószámától. Ennek következtében szorosan együtt kellett működniük a Szolgálatok családsegítőivel. Az esetmenedzserek tevékenysége kettős, egyrészt hatósági intézkedéssel kapcsolatos esetekben jártak el, másrészt a Szolgálatoknál dolgozó családsegítők munkáját segítették.

Az alábbi a hatósági intézkedések körébe tartozóan láttak el feladatokat az esetmenedzserek:

- védelembe vétel
- megelőző pártfogás
- ideiglenes hatályú elhelyezés
- nevelésbe vétel
- utógondozás
- családba fogadás
- gyermek harmadik személynél történő elhelyezése
- gyermek tankötelezettsége előmozdítása és a gyermek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása.

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek

A központ szolgáltatásait igénybe vevő személyek

A gondozott családok száma 2017. évben **310 család**, a gondozási folyamat **454 főt** érintett, amely kis mértékben emelkedett az előző évhez képest (2016. évben: 275 család, 413 főt érintett).

Jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2017. évben 285 fő volt (2016. évben 232 volt). Hatósági intézkedésre **118 esetben tettek javaslatot**, melyből egy sem került elutasításra, azaz a Gyámhivatal minden esetben megalapozottnak tartotta javaslatukat.

Jogerős hatósági határozattal érintett kiskorúak száma 2017. évben

Hatósági intézkedés	Érintett kiskorúak száma	
	2016. évben	2017. évben
Védelembe vétel	99	142
Ideiglenes hatályú elhelyezés	20	20
Nevelésbe vétel	87	102
Családba fogadás	26	19
Harmadik személynél történő elhelyezés	-	2
Összesen	232	285

Hatósági intézkedéssel érintett gyermekek száma összességében 23 %-os emelkedést mutat. A védelembe vett és nevelésbe vett gyermekek száma is emelkedett, mint ahogy azt a fenti táblázat mutatja. Ideiglenes hatályú elhelyezés 2017. évben 20 gyermeket érintett, akárcsak 2016-ban. Kis mértékben csökkent a családba fogadott gyermekek száma.

Az **esetmenedzserek feladata** az alábbi tevékenység típusok köré csoportosíthatók:

1. szociális segítő tevékenység,
2. esetkonferencián való részvétel,
3. felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel (védelembé vételhez és nevelésbe vételhez kapcsolódóan),
4. elhelyezési értekezleten való részvétel,
5. családlátogatás,
6. környezettanulmány készítése,
7. egyéb.

Szociális segítő tevékenységet (segítő beszélgetés, információnyújtás, tanácsadás) az esetmenedzserek **2232** alkalommal (2016-ban 1218) végeztek. **Esetkonferencián 170** (2016-ban 63) alkalommal vettek részt. **Első védelembé vételi tárgyaláson 81** (2016-ban 49) alkalommal, védelembé vétel **felülvizsgálati tárgyaláson 129** (2016-ban 59) alkalommal, **nevelésbe vétel felülvizsgálati tárgyalásán 30** (2016-ban 42) alkalommal vettek részt az esetmenedzserek. Elhelyezési értekezleten, illetve tárgyaláson a Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatnál 22 alkalommal képviselték az Intézményt. **Családlátogatást 790** (2016-ban 675) alkalommal végeztek, **környezettanulmányt 54** (2016-ban 126) alkalommal készítették. **Egyéb** tevékenységek közé sorolhatók az esetmenedzselési, szervezési, koordináló, kontrolláló feladatok, szakemberekkel folytatott konzultációk, adminisztráció, e tevékenységek száma **2607** (2016-ban 1015).

A megváltozott intézményi struktúrára való átállás eredményeként jól látható, hogy az esetmenedzserek által végzett tevékenységek száma is növekedett. Ez annak köszönhető, hogy az esetmenedzserek és családsegítők között lévő feladatmegosztás alapján a gyermekvédelmi gondoskodásban érintett gyermekek esetében a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat is ellátták, ezek kiegészültek az esetmenedzselési feladatokkal, amelynek keretében a családsegítőket bevonva a gondozási folyamatba szervezték, irányították és koordinálták a szociális segítő tevékenységet.

A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által megvalósításra kerülő EFOP-1.9.4. – VEKOP-16-2016-00001 „*A szociális ágazat módszertani és információs rendszereinek megújítása*” című kiemelt projektben a „*Család- és Gyermekjóléti szolgáltatás kibővülő feladatkörének módszertani támogatása*” munkacsoportban a Központ szakmai vezetője, mint szociális diagnózis felvételi szakértő folyamatosan részt vett.

A kiemelt projekt célja a közös szakmaszemlélet kialakítása, valamint az Szt. alapján 2018. január 1. napjától bevezetésre került és kötelezően ellátandó feladat lett a szociális diagnózis készítése, melynek bevezetését és alkalmazását elősegítette a 2017-ben elindult módszertani támogatás. A program keretében az egyének és családok szükségleteinek pontos felmérését egy szociális diagnózis felvételi szakember végezte el, amely felmérés segíti a hatékony szolgáltatási rendszer kialakítását.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Magyar Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatok Országos Egyesületének (MACSGYOE) Módszertani hálózata 2017. májusától fővárosi szinten is szerveződik, havi rendszerességgel megrendezésre kerülő szakmai fórumain rendszeresen részt vettek az Intézmény munkatársai. E szakmai fórum célja, hogy a szakértők és a területen dolgozók között egy kölcsönös, egymást tájékoztató, nyílt együttműködés alakuljon ki, ezzel segítve az országos módszertan és a jogalkotók munkáját, valamint a gyakorlatban tevékenykedő szakemberek felkészítését az újonnan bevezetendő szolgáltatási elemekre.

Speciális szolgáltatások

A Gyvt. a család- és gyermekjóléti központokhoz delegálja az általános hatósági intézkedésekhez kapcsolódó szolgáltatásokon túl a **speciális szolgáltatásokat** is, melyek közé az alábbiak tartoznak.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat a kerületben élő családok és a kerületben dolgozó szakemberek számára biztosítja az intézmény nyitva tartásán túli elérhetőségét.

Ezen szolgáltatás segítségével biztosítható, hogy a krízishelyzetbe került személy azonnali segítségnyújtást, illetve szakmai tanácsot kaphasson. Az intézmény munkatársai előre meghatározott beosztás alapján, heti váltásban biztosították az ügyeletet, a hívásokról pedig nyilvántartást vezettek.

A hívásnaplók alapján **2017-ben 25 hívás érkezett** (2016-ban 39 hívás). A szolgáltatást az igénybevevők egyre inkább a rendeltetésének megfelelően használják, ugyanis a beszámoló időszakában egyre kevésbé volt jellemző a szombati kapcsolattartásokhoz kapcsolódó hívások száma, elsődlegesen inkább a krízishelyzet miatt vették fel velük a kapcsolatot.

Kapcsolattartási ügyelet

A Központhoz tartozó további speciális szolgáltatás a kapcsolattartási ügyelet, melynek célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult szülő, vagy más személy egy semleges, külső behatásoktól mentes helyen találkozhasson egymással. Erre bírósági vagy gyámhivatalai határozat alapján kerülhet sor, de a szülők kérésére is igénybe vehető ez a szolgáltatás.

Megnevezés	2016. év	2017. év
Családszám	16	15
Megvalósult alkalmak száma	221	180

A számokból megállapítható, hogy a 2016-os évhez képest az igénybe vevő családok számában jelentős változás nem történt, azonban a megvalósult alkalmak száma közel 20%-kal csökkent, melynek háttérében a szabályozott kapcsolattartások gyakoriságának változó szabályozása húzódik meg.

Egészségügyi-kórházi szociális munka

Szintén speciális szolgáltatásként biztosítják az egészségügyi-kórházi szociális munkát, melyet 1 fő lát el, valamennyi szervezeti egység keretében osztott munkakörben, a tanácsadó egyben mentálhigiénés szakemberként is dolgozik, a 2017-es évben 128 esetben (2016-ban 116) nyújtott szakmai segítséget a családsegítőknek/esetmenedzsereknek, illetve támogatta a szülőket.

Az előző beszámolási időszakhoz képest a válsághelyzetben lévő várandós anyák esetében nyújtott szakmai tevékenységek száma a tavalyi évben megjelent esetekhez képest 33%-al csökkent, azonban a gyermeknevelési problémák miatt érkező esetek száma majdnem duplájára emelkedett, 2016. évben 26 esetet, míg 2017. évben 49 esetet érintett. Több probléma köré csoportosultak az esetek: mentális, pszichés problémával küzdő nők gyermekvállalási nehézségei; több gyermeket nevelő családok újabb, nem várt gyermekáldása; nehéz szociális és anyagi körülmények között gyermeket vállaló családok; párkapcsolati válságban lévők gyermekvállalása.

A tanácsadó tevékenységét elsősorban a személyes konzultáció jellemzi mind a családokkal, mind a családsegítőkkel/esetmenedzserekkel és más szakemberekkel, melyet az általa

kialakított rend szerint megfelelően adminisztrált. Szakmaközi kapcsolataik révén mind a kerületi védőnőkkel és a kerületet érintő egészségügyi intézményekkel aktív együttműködés volt tapasztalható.

A speciális szolgáltatások körébe tartoznak még a pszichológiai -, a jogi tanácsadás, a mediáció, a családkonzultáció és a hátralékkezelési tanácsadás.

Szolgáltatás megnevezése	Ellátottak száma		Alkalmak száma	
	2017. év	2016. év	2017. év	2016. év
pszichológiai tanácsadás	376	172	1 566	1 104
jogi tanácsadás	348	213	643	351
mediáció	16	25	29	37
családkonzultáció	18	36	33	57
hátralékkezelési tanácsadás	33	38	170	196

A speciális szolgáltatásokon belül a jogi és pszichológiai tanácsadás megjelenhet önállóan, gondozás nélkül, illetve a gondozási vagy cselekvési terv részeként.

A jogi tanácsadásra a 2017-es évben 643 alkalommal került sor, amely 348 személyt érintett, ez jelentős emelkedés az előző évhez képest (*351 alkalom, 213 ellátott*). Ennek oka lehet, hogy 2017. évben már a Pestszentimrei Család- és Gyermejkölési Szolgálatnál helyben is volt lehetőség a jogi tanácsadás igénybevételére, amit az új jogász kolléga biztosított, így szélesebb ellátotti körhöz jutott el a szolgáltatás.

A mediáció olyan eljárás, konfliktuskezelő módszer, amikor egy harmadik, semleges fél nyújt segítséget a feleknek a vitájuk rendezéséhez anélkül, hogy ő maga döntené el a vitát. A mediátor a problémamegoldó folyamat keretében segít tisztázni a konfliktus természetét, segít olyan megoldást találni, amely mind a két fél számára kielégítő. Mediáción 2017. évben 16 fő vett részt 29 alkalommal.

A mediációra elsősorban a Gyámhivatal felkérésére került sor, amelyet 3 munkatársuk tud biztosítani. A családkonzultáció a segítő folyamat részeként jelenik meg, mely nem más, mint egy többszemélyes segítő beszélgetés, amely lehetőséget nyújt a családoknak arra, hogy a családtagok közösen találjanak egy, minden fél számára megnyugtató megoldást problémáikra, nehéz élethelyzeteikre. A hátralékkezelési tanácsadást egy családsegítő munkatárs végzi az egész kerületre kiterjedően, mint önálló szolgáltatás. A jól látható pszichológiai- és jogi tanácsadás emelkedésének oka lehet, hogy 2017. évtől a Pestszentimrei Család- és Gyermejkölési Szolgálatnál fogadóóra keretében, helyben is lehetősége van igénybe venni a fenti szolgáltatási elemeket a családoknak.

Az intézmény két fő családterapeutát foglalkoztat megbízási szerződéses munkaviszonnyal. Családkonzultáció során a rendszerszemléletű megközelítés alapján a családot vagy a párt tekintik a problémák keletkezésének és a beavatkozás egységének. A konzultáció fókuszában a családi egység és annak alrendszerei (pl.: szülők és gyerekek, férfiak és nők) állnak. A családkonzultáció a családi kapcsolatokban igyekszik változást elérni verbális és nonverbális interakciók révén.

Gyermekek Átmeneti Otthona

A Gyermekek Átmeneti Otthona megszakítás nélküli munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, mely teljes körű ellátást biztosít a gyermekek részére a szülővel kötött megállapodás alapján.

Igénybevétel módja

Az átmeneti gondozás minden esetben a törvényes képviselők írásbeli kérelmével indult. A kérelem benyújtása során a szülők minden esetben tájékoztatást kaptak az ellátás tartalmáról, az Otthon működéséről és házirendjéről. A tájékoztatást követően került sor az első interjúra, melynek célja, hogy a gyermekről és a család helyzetéről előzetes információt szolgáltatson, mire a gyermek befogadása megtörténik. Segítséget nyújt továbbá ahhoz, hogy a szülő megfogalmazhassa, hogy mit lát helyzetében a fő problémának, miért is kéri az elhelyezést és mit vár az átmeneti gondozástól. Ezt követően került sor a „Szülői megállapodás” megkötésére, mely alapvetően meghatározza az átmeneti gondozás kereteit és feltételeit. Tartalmazza az ellátás várható időtartamát, a szolgáltatások formáját, módját, valamint a személyi térítési díj fizetésére vonatkozó szabályokat. A fizetendő személyi térítési díj mértékéről az ellátás kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatták az igénybe vevő törvényes képviselőjét. A megállapodást minden esetben megküldték a fenntartónak és biztosították a jogorvoslat lehetőségét.

Az elhelyezést követően értesítést küldtek a tartózkodási hely szerint illetékes család- és gyermekjóléti központnak, illetve szolgálatnak, továbbá a gyermekkel kapcsolatban álló szakembereknek, mint pl.: köznevelési intézmények, védőnői szolgálatok, stb.

Fontos kihangsúlyozni, hogy a Gyermek Átmeneti Otthona 2017. január és április között teljes körű felújításon esett át. Sor került a gyermekek lakószobáinak, a nappali és játszó szoba, az adminisztrációs helyiségek, továbbá a folyosó felújítására, a padló burkolatok és a belső ajtók cseréjére. Kialakításra került egy ajtó a tálaló konyha és a nappali-étkező között, mely nagy segítséget jelent a szolgálatban lévő kollégák számára abban, hogy szükség esetén azonnal tudjanak reagálni a gyermekek igényeire. A konyhában új csempe került felrakásra, illetve szükségessé vált a konyhabútor cseréje is. A fűtés korszerűsítése érdekében minden helyiség új radiátorokat kapott. A felújítás végeztével a belső berendezések cseréje kapott hangsúlyt, melynek során a gyermekek új ágyakat és ruhás szekrényt kaptak, melyet a korábbi ágyi poloska fertőzöttség is indokoltá tett. A nappaliba új ülőgarnitúra került és kialakítottak egy „olvasósarkot” fotelekkel, mely a nagyobb gyermekeknek nyújt lehetőséget arra, hogy tartalmasan töltsék szabadidejüket. Az irodákba új íróasztalok és székek kerültek. A felújítás folyamán az otthon nem tudott teljes kihasználtsággal működni, ugyanis a munkálatok befejezéséig nem voltak használhatók a lakószobák, az ellátásban részesülők többször egy szobában voltak elhelyezve. A felújítás végeredményeként egy új, modern, barátságos hangulatú átmeneti otthont kaptak, amely lehetőséget biztosít arra, hogy a jövőben még inkább ki tudják szolgálni az átmeneti gondozásba került gyermekek igényeit.

A **térítési díjbevételeük** a 2017-es évben **267 159- Ft** (2016-os évben 1 505 760- Ft) volt, **díjhátralékosként 4 családot** tartottak nyilván (hátralék összege 127 880- Ft). A díjhátralékosokat írásban felszólították a fizetési kötelezettség teljesítésére, továbbá a teljesítetlen díjhátralékok végrehajtáshoz szükséges dokumentációt minden esetben megküldték a Jegyző részére. Jellemzően munkanélküli szülőkről van szó, akik nem rendelkeztek legális jövedelemmel, ezért a térítési díj behajtása is problémaként jelent meg a fenntartó számára.

Teljes körű ellátás biztosítása

A szolgáltatók számára a Gyermek Átmeneti Otthona esetében a Gyvt. 45. § (1) bekezdése előírja, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermek számára teljes körű ellátást kell biztosítani. Ennek megfelelően gondoskodtak a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelő étkeztetéséről, valamint ruházataról. A **taneszközzel való ellátás** is folyamatosan problémát okozott a szülőknek, melyek rendszeres pótlásáról és beszerzéséről az esetek többségében a Gazdasági Ellátó Szolgálaton keresztül történő megrendelésekkel gondoskodtak. Az elmúlt évekhez képest a **gyermekek ruházódását** 2017. évben nem kellett az intézményi költségvetésből finanszírozni, mely annak köszönhető, hogy 2016. évben nagyobb mennyiségű

gyermekruha és cipő adományban részesült az Otthon, amelyből a gyermekek számára a fontosabb ruhaneműket biztosítani tudták.

A teljes körű ellátás részeként az Otthonban gondozott gyermekeknek biztosították a tanulói Budapest-bérleteket. Az utazás költségeinek finanszírozásával gördülékenyebbé vált a gyermek és családja közötti kapcsolattartás, valamint a közoktatási intézménybe való eljutás. Az átmeneti otthon által 2017. évben a gyermekek részére vásárolt **bérletköltség 62 100- Ft** volt (2016. évben 207 000- Ft).

Az átmeneti gondozás ideje alatt a gyermeket a befogadását követő hónap első napjától kezdődően zsebpénz illeti meg. A havi zsebpénz összegét a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 82. § (1) bekezdése szabályozza. Az érintett időszakban a **zsebpénz kifizetésére fordított összeg 115 140- Ft** (2016. évben 314 090- Ft) volt.

A változatos és egészséges ételmezés biztosítása magába foglalja a napi ötszöri étkezést, melyből egynek meleg ételnek kell lennie. Tapasztalataik azt mutatják, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevő gyermekek gyakran alultápláltak, illetve étkezési szokásaik, étrendjük nem tartalmazza a fejlődésükhöz szükséges alapvető élelmiszereket. Ezeket a hátrányokat és hiányosságokat a napi zöldség-gyümölcs és tejtermékek vásárlásával igyekeztek pótolni. A **3x-i főétkezést** (reggeli, ebéd, vacsora) az EUREST Étteremüzemeltető Kft. segítségével biztosították. A köztes kis étkezések saját raktárkészletből kerültek kiadásra, melyet a havi alkalommal, illetve igény szerint történő bevásárlások során szereztek be.

Elhelyezést kiváltó leggyakoribb okok

A gyermekek átmeneti gondozásának – a jogalkotó eredeti szándéka szerint – azokra az élethelyzetekre kell választ adnia, amikor a szülő átmenetileg nem tudja saját háztartásában nevelni gyermekét (pl. külföldön vállal munkát, kórházi ellátásra szorul), vagy a szülő-gyermek között kiéleződött konfliktus miatt szükséges távolságot teremteni közöttük. Ezekben az esetekben szakember bevonásának biztosítása mellett, lehetőség szerint a családterápia megkezdése, valamint egyéni terápia biztosítása a cél, a mielőbbi hazagondozás elősegítése céljából.

Bekerülés oka	2016. év/fő	2017. év/fő
Szülők életvitele	5	3
Magatartási-, teljesítményzavar	3	-
Felügyelet hiánya	2	2
Bántalmazás gyanúja	5	1
Hosszabb kórházi kezelés	1	-
Lakhatási gondok	18	14
Családi konfliktus	10	14

A fenti adatokból jól látható, hogy az átmeneti gondozást igénybe vevők milyen problémák mentén kérték az átmeneti gondozást. A szolgáltatás megtervezésének alapjául szolgáló, „klasszikusnak” mondható esetek, mint pl.: a törvényes képviselő egészségügyi kezelése, szülői felügyelet hiánya, az elmúlt időszakban háttérbe szorulni látszik.

A leggyakoribb bekerülési okok között a lakhatási problémák és a családon belüli konfliktusok említhetők. Amennyiben a továbbiakban is megfigyelhető lesz ez a növekvő tendencia, úgy ez újabb kihívásokat állíthat az átmeneti gondozást nyújtó szolgáltatók elé. Az újabban megjelenő bekerülési indokokra való adekvát reakció kidolgozása érdekében a Gyermekek Átmeneti Otthona csatlakozott az Átmeneti Gondozást Ellátók Országos Érdekvédelmi Szövetségének

(ATOSZ) gyermekek átmeneti otthona szakmai műhelyéhez, amely megbeszéléseken az otthon szakmai vezetője több alkalommal is részt vett.

Ellátottak a család jövedelmének függvényében

Az adott időszakban 18 családdal álltak kapcsolatban. A legtöbb esetben a családok biztos jövedelmét a gyermekek után járó szociális transzferek és egyéb nyugdíjszerű ellátások jelentették.

A szülők többsége aluliskolázott, kevés a szakmunkás iskolai végzettséggel vagy érettségivel rendelkező szülő. Bejelentett munkahellyel csak kis részük rendelkezett, alkalmi munkavállalással igyekeztek kiegészíteni jövedelmüket. Az elszegényedés mind fizikailag, mind mentálisan meghatározza a családok küzdési stratégiáinak gyengülését, melynek következményeként jelenhetnek meg az ellátás kérelmezésének megváltozó, fentebb említett újfajta indokai.

Kiemelendő, hogy a kérelmezők között egyre nagyobb számban jelennek meg a dolgozói szegénységben élő családok, akik annak ellenére nem tudják biztosítani megélhetésüket, hogy bejelentett foglalkoztatási jogviszonnal rendelkeznek.

Ellátotti adatok

Az átmeneti otthon a vizsgált időszakban **38 fő (halmozott adat)** számára biztosított átmeneti gondozást, elhelyezést, melyből 6 fő felnőtt (szülő). 2017. évben **11 családdal kötöttek** megállapodást. A krízishelyezéssel, **ideiglenes gondozásban** ellátott igénybe vevők száma **9 fő** volt, ebből **4 gyermek** az édesanyjával kérte felvételét, továbbá **1 fő** krízishelyzetben lévő várandós anya volt.

Átmeneti gondozás főbb mutatói

Év	Létszám/fő	Kihasználtság	Gondozási napok száma
2016.	44 (melyből 5 fő szülő)	71,4%	3.129
2017.	38 (melyből 6 fő szülő)	35%	1.538

2017. évben a gondozási napok száma 1 538 volt, melynek tükrében az átlagos átmeneti gondozásban töltött idő 40 nap volt (halmozott adat). Ha csak a 2017. évben kötött megállapodásokat és krízishelyezésre vonatkozó kérelmeket vesszük figyelembe, akkor az átmeneti gondozásban töltött átlagos idő 62 nap volt. A fenti számokból jól látható, hogy az otthon kihasználtsága a korábbi évekhez képest felére csökkent, amely a korábbiakban említett teljes körű felújításnak köszönhető. A családban jelentkező magatartási és teljesítményzavarok hátterében gyakran a nem megfelelő családi háttér és a nevelési attitűdök állnak. Ezeknek a problémáknak a felszínre hozása, valamint a problémák és az azok megoldásához vezető eszközök megtalálása és elsajátítása sok erőfeszítést és időt igényel a család részéről.

2017. évben az életkori megoszlás tekintetében szignifikáns eltérés nem tapasztalható a 2016-os évhez képest. Továbbra is főként az iskolás korosztály kerül elhelyezésre, ezen belül is a kamaszkorúak.

Az átmeneti gondozás megszüntetésének okai

A gyakorlat azt mutatja, hogy sikerült visszaszorítani a maximális gondozási időtartam kihasználtságát, 10 hónapot meghaladó gondozásra nem volt szükség. Az időtartamot

nagymértékben meghatározta egyrészt a bekerülés oka, másrészt a szülő együttműködése az Otthonnal. Ideiglenes gondozásra 4 gyermek és 5 felnőtt esetében került sor.

2017. január 1-jén 1 család (1 gyermek és 2 szülő), valamint 1 fő gyermek vette igénybe az átmeneti gondozást, így a létszám 4 fő volt, míg 2017. december 31-én 6 fő gyermek számára biztosították a szolgáltatást.

A mihamarabbi kigondozás érdekében szorgalmazták a kapcsolattartás gyakoriságát, az esetmegbeszéléseket és esetkonferenciákat, szorosabb együttműködést kezdeményeztek más szakemberekkel és intézményekkel. Az egyéni gondozási-nevelési tervekben rövidebb határidőket és gyakoribb kontroll lehetőségeket igyekeztek beépíteni. A kigondozás sikeressége paralel a gondozásban eltöltött idővel.

Minél rövidebb ideig tartózkodik a gyermek átmeneti gondozásban, annál nagyobb a valószínűsége a családjába való visszagondozásnak. A gyermekek közül, a vizsgált időszakban **17 fő a családjához** tért vissza, melyből **6 fő családok átmeneti otthonába** került, **5 fő pedig gyermekvédelmi szakellátásba** került. A kigondozás jellemző iránya továbbra is a család (73,9%). Az egyéb ok miatti kikerülés jellemzően a családbafogadás vagy másik gyermekek átmeneti otthonának igénybevételét jelenti.

Kigondozásra vonatkozó adatok

Kigondozás iránya	2016. év/fő	2017. év/fő
Vérszerinti családba	22	17
Gyermekvédelmi szakellátás	7	5
Nagykorúvá válás miatt	1	0
Egyéb ok miatti kikerülés	7	1

Szabadidő

Fontosnak tartották, hogy az átmeneti gondozás ideje alatt is meg legyenek tartva a hagyományos ünnepek. Húsvét alkalmával a gondozottak „tojáskeresésen” vettek részt, amit az átmeneti otthon udvarán tartottak, illetve minden gyermek részesült húsvéti csomagban, és a hagyományos húsvéti ételek (sonka, tojás) meglétéről is gondoskodtak. Fontos a hagyományörzés, így a gondozott fiúk locsolóversek tanulásával egészítették ki a húsvéti készülődést. Karácsony közeledtével, Mikulás napja alkalmából minden gyermek részesült csomagban, karácsonyra pedig személyre szabott ajándékokkal tették szebbé az átmeneti gondozásban lévő gyermekek ünnepi hangulatát.

Az ünnepeken kívül a gyermekek születésnapját is rendszeresen megünnepelték tortával, ajándékkal, közös énekléssel és játékkal.

Igény esetén a közeli játszótereket látogatták meg a gyerekek, illetve különböző kézműves foglalkozásokat szerveztek részükre. A gyermekek a Csibész Család-és Gyermekjóléti Központ Prevenációs csoportja által szervezett programokon (mozi-, cirkuszlátogatás) is részt vettek.

Team megbeszélések, munkaértekezletek

Ezek a megbeszélések az otthonban szervezett rendszeres „értekezletek”, amelyen minden munkatársnak kötelező volt a megjelenés.

A team témái közül a legfontosabbak voltak:

- jogszabályi változások,
- belső szabályzatok ismertetése,
- aktuális feladatok meghatározása,
- napi ügyek megbeszélése,
- gondozásba vett gyermekekről való tájékoztatás, ismeretsere,

- műszakbeosztás megbeszélése, szabadságolás- helyettesítés rendje,
- otthon életét meghatározó témák megbeszélése.

Azon gyermekek esetében, akiknél az átmeneti gondozás várható időtartama 30 napnál hosszabbnak mutatkozott, esetkonferenciát szerveztek a Szolgálat közreműködésével, összesen 10 alkalommal.

Családok Átmeneti Otthona

A Családok Átmeneti Otthona fontos szerepet játszik a gyermekvédelem rendszerében. Önkéntesen igénybe vehető szolgáltatásként másodlagos prevenciós szerepet tölt be. Alapvető feltételeket biztosítva elkerülhetővé teszi a család széthullását, a gyermek családból való kiemelését. A kialakult krízishelyzet kezelésével, megoldásával megelőzhető a problémák súlyosbodása, a gyermekek további veszélyeztetése.

A fentiek függvényében a családoknak nyújtott **szolgáltatások** az alábbiak voltak:

- szükség szerinti jogi, pszichológia és mentálhigiénés tanácsadás,
- segítségnyújtás munkahely és megfelelő lakhatási lehetőség kereséshez,
- köznevelési intézmény keresése a gyermek életkorának megfelelően,
- egyéni segítő beszélgetés,
- kapcsolattartás ösztönzése, koordinálása a különélő családtagokkal, rokonokkal,
- életvezetési tanácsadás,
- háztartási tanácsadás,
- hivatalos ügyek intézéséhez nyújtott segítség,
- a tanulásban nehézséggel küzdő gyermekek részére korrepetálás, felzárkóztatás.

A segítség során elsődleges szempont volt az önálló intézkedés elve. Igyekeztek – problémától függően – inkább csak koordinálási, ellenőrzési szerepet vállalni, ezzel is erősíteni a családok önállóságát.

A „**családias jelleg**” megőrzését szolgálta, hogy a gondozott családok:

- maguk tartották rendben lakószobájukat,
- maguk gondoskodtak családjuk ételmezéséről,
- részt vettek az Otthon udvarának rendben tartásában,
- maguk gondoskodtak gyermekeik neveléséről, gondozásáról,
- a szabadidős programokon, lehetőség szerint az egész család részt vett,
- az ünnepekre való felkészülésben és a közös ünneplésben is részt vettek a családok (díszítés, főzés, sütés, énekek tanulása, közös ünnepi ebéd/vacsora).

2017. évben az éves munkatervben szereplő feladatok jelentős része megvalósult. Havi rendszerességgel munkaülés megtartására került sor, melyeken a tervezett és megvalósított szakmai feladatok elemzése zajlott, valamint kiértékelésre kerültek a családok gondozása során felmerülő esetleges problémák, gondozási folyamatok. Lakógyűlés megszervezésére szintén havonta került sor, illetve szükség esetén biztosítva volt a rendkívüli lakógyűlés lehetősége.

Minden család esetében **esetkonferencia** került megszervezésre a család bekerülését követő hónapban és utána annyiszor, ahányszor szükségesnek találták, amelyeken részt vettek a családokkal kapcsolatban álló szakemberek. 2017. évben összesen **6 alkalommal** került sor esetkonferenciára (2016. évben 7 alkalom).

Élményekben gazdag **programokat** szerveztek a családoknak: udvarrendezés és veteményezés, szabadtéri játékok, szalonnasütés, bográcsozás, fánk és pizza sütés. A mozi látogatás mellett a lehetősége volt a családoknak eljutni a Fővárosi Állat- és Növénykertbe, a Csodák Palotájába, a Természettudományi Múzeumba és a Tropicáriumba.

Sikeresek voltak a már hagyományossá vált ünnepi rendezvényeik is: áprilisban húsvéti tojásfestést és közös ebédet, májusban anyák napi ünnepséget, novemberben pedig adventi estétet és decemberben mikulás napi ünnepséget, valamint karácsonyi közös vacsorát szerveztek. Az ünnepi rendezvényeket általában a gyermekekkel való lázas készülődés előzte meg: énekek, versek tanulása; díszek, ajándékok készítése; a lakószobák és a közös helyiségek feldíszítése. A szülők a nagytakarításban és az ünnepi ételek elkészítésében vettek részt.

Az otthon munkatársai a munkaköri leírásban meghatározott feladatok ismeretében és azok minél szakszerűbb teljesítésének szándékával látták el egyéni feladataikat. A felmerülő problémákat idejében, hatékonyan és egyetértésben meg tudták oldani. Ilyen módon sikerült zökkenőmentesen biztosítani a megszakítás nélküli munkarendnek megfelelő szolgálati beosztást.

Folyamatos és rendszeres volt kapcsolatuk a társintézményekkel, valamint a gyermekeket érintő szervezetekkel és személyekkel.

Elhelyezett családokra vonatkozó adatok

A korábbi évekhez hasonlóan 2017. évben is a családok maguk kérvényezték elhelyezésüket. A tárgyévben gondozott **7 családból** 5 kétszülős és 2 egyszülős volt (**29 személy**, 12 felnőtt és 17 gyermek) – 2016. évben a gondozott 7 családból 5 kétszülős és 2 egyszülős volt (26 személy, 12 felnőtt és 16 gyermek).

Az Otthon **kihasználtsága 2017. évben 82,80%** volt (2016-ban 93,49%), **normatívában** kifejezve 9,93 fő (2016-ban 11,21 fő), a **gondozási napok** száma **3 577** (1790 felnőtt és 1 787 gyermek) volt, 2016. évben 4 039 (1 622 felnőtt és 2 417 gyermek). **2017. december 31-én** a gondozottak száma **11 fő (3 család)**, 2016. december 31-én 12 fő volt (3 család).

Életkor szempontjából a következőképpen alakult a gondozottak száma: felnőttek: 25-40 éves: **3 fő**; 40 év felett: **9 fő**, míg a gyermekeik tekintetében 0-3 éves: **3 fő**; 4-5 éves: **3 fő**, 6-13 éves: **10 fő**; 18 éves: **1 fő**.

Az átmenti elhelyezést **kiváltó problémák:**

- a) szülők életvezetési problémái – 4 család
- b) elégtelen lakhatási körülmények – 4 család

2017. évben 4 család került kigondozásra, két család vidékre költözött rokonokhoz, 2 családnak pedig Budapesten sikerült albérletbe költöznie.

3.2. Gyermekek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azok számára, akiknek szülei, törvényes képviselői napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani, akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szükség, akit egyedülálló vagy időskorú

személy nevel, akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái – a gyermekek életkorának megfelelően –

- a bölcsőde, a hetes bölcsőde,
- a családi napközi, a családi gyermekfelügyelet,
- a házi gyermekfelügyelet,
- az alternatív napközbeni ellátás.

3.2.1. Bölcsődei ellátás

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását-nevelését végző intézmény. Az Egyesített Bölcsődék intézményhálózatát 10 szervezeti egység (59 csoportszoba) alkotja, 700 férőhellyel biztosítja 20 hetes kortól 3 éves korig a gyermekek napközbeni ellátását. A legfiatalabb és egyben legkorszerűbb bölcsőde az Iciri-piciri Bölcsőde, amely 2015. január óta 40 férőhellyel kezdte meg működését.

A kerületben működő 10 bölcsőde szakmai, gazdasági és munkáltatói feladatait az Egyesített Bölcsődék (központ) gyakorolja. Az egyes telephelyeket a központ által meghatározott feladatok és utasítások alapján bölcsődevezetők irányítják. A mindennapi gördülékeny munkavégzést a központban az intézményvezetőn kívül 5 munkatárs segítségével hajtják végre, intézményvezető-helyettes, gazdasági ügyintéző, munkaügyi ügyintéző, élelmezési koordinátor és adminisztrátor. A pedagógus életpálya modell bevezetése a bölcsődei ágazatban innovatív lépés volt a főiskolai végzettséggel rendelkező kisgyermeknevelők számára.

Szakkolgozók:

• Betöltött kisgyermeknevelői állások száma:	151	fő
• Ebből szakképzett kisgyermeknevelő:	148	fő
• GYED-en, GYES-en, tartósan távol:	13	fő
• GYED-GYES mellett dolgozik:	4	fő

Fizikai dolgozók:

• Betöltött kisegítő állások száma (főfoglalkozású):	91	fő
• Betöltött kisegítő állások száma (részfoglalkozású):	13	fő

A szolgáltatói nyilvántartásba 2016. december 31-én bejegyzett bölcsőde fenntartójának 2017. december 31-éig kellett gondoskodnia a bölcsődei dajka munkakör bevezetéséről. Azon technikai, takarítói munkakörben dolgozó személyek, akik a gondozási egységekben (2 csoportszoba) látták el feladataikat a jogszabálynak megfelelően bölcsődei dajka munkakörbe lettek átsorolva 2017. december 1-jén.

A bölcsődék napközbeni ellátás keretében segítik a kisgyermekesek családi nevelését, szem előtt tartva a kicsinyek fizikai-érzelmi biztonságát, feltétel nélküli elfogadását, harmonikus fejlődését. Az esélyteremtés már a bölcsődében megkezdődik. Az itt végzett tevékenység szervesen hozzájárul a „Legyen jobb a gyermekeknek” nemzeti stratégia megvalósulásához, a gyermekes szülők szükségleteihez rugalmasan igazodó, személyes szolgáltatások biztosításával, továbbá a korai „képességgondozó” és fejlesztő munkával, a korai szűréssel. A bölcsődék iránti igény nem csökken, ami egyrészt a kerület fiatalodását bizonyítja, másrészt

jelzi azt is, hogy a családok nem tudják anyagi okokból kihasználni a GYED, illetve GYES lehetőségét.

Fontos feladat a családokkal való hatékony, segítő együttműködés, ami nem csupán a gondozásra, hanem egyre inkább a nevelési kérdések, problémák kezelésére, megoldására nyújt támogatást. Az intézményekbe felvételt nyert családok elsősorban munkavállalás miatt kérték a bölcsődei felvételt. A legtöbb fiatal szülő a komoly törlesztő részletek fizetése miatt dönt úgy, hogy szükséges a család megélhetéséhez a két kereset, így az anya is kénytelen a gyermeknevelés helyett munkába állni. Az anyák munka világába való visszatérésének oka leggyakrabban anyagi természetű. Van a kerületnek olyan területe – lakótelepi környezet (Havanna lakótelep), ahol elsősorban a rossz szociális körülmény vagy a családok hátrányos helyzete indokolja a gyermekek felvételét.

Teljesített gondozási napok alakulása (Bölcsődei alapellátás)

Sorszám	Megnevezés	2016. év	2017. év
1.	Teljesített gondozási nap	126,460	123,352
2.	Költségvetési rendelet szerinti osztószám	230	230
3.	Normatíva igénylés alapja (1:2)	550	537

Férőhely-kihasználás éves alakulása bölcsődénként

Bölcsőde neve	Férőhely száma	2016. év		2017. év	
		Feltöltöttség %	Kihasználtság %	Feltöltöttség %	Kihasználtság %
Iciri-piciri	40	90,00	66,22	94,66	70,72
Erdei Kuckó	48	96,38	74,26	93,44	73,76
Csibekas	72	95,21	74,23	95,25	74,29
Hétszínvirág	72	90,17	68,30	95,69	70,33
Micimackó	72	90,51	64,46	92,68	63,78
Csiga-biga	72	90,84	74,49	78,86	62,61
Bababirodalom	72	97,09	85,96	95,90	84,50
Bambi	72	89,84	70,85	87,50	65,73
Fecskefészek	84	91,63	68,72	90,20	69,36
Napsugár	96	81,08	57,12	83,45	58,84
Összesen	700	90,81	70,04	90,23	68,81

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet 40. §-a szabályozza a bölcsődei férőhelyek számát, mely szerint egy bölcsődei csoportban legfeljebb 12 gyermek, abban a bölcsődei csoportban, ahol valamennyi gyermek betöltötte a második életévét legfeljebb 14 gyermek nevelhető, gondozható. Sajátos nevelési igényű gyermeket is ellátó bölcsődei csoportban (teljes integráció) legfeljebb 10, a kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó bölcsődei csoportban (részleges integráció) legfeljebb 6 gyermek nevelhető, gondozható.

A beíratott és a támogatás szempontjából figyelembe vett gyermekek létszáma egyetlen alkalommal és összesen sem haladhatja meg a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszámot. Az adott hónapban valamennyi nyitvatartási napon figyelembe vehető az a

gyermek, aki 10 napnál többet a hónapban nem hiányzott. Nem vehető figyelembe ugyanakkor az adott hónap egyetlen nyitvatartási napján sem az a gyermek, aki a hónapban 10 napnál többet hiányzott. A nyitvatartási napok a statisztikai adatokat és a normatíva alakulását is befolyásolják.

2016. évben a nyitvatartási napok száma: 229

2017. évben a nyitvatartási napok száma: 227

A jogszabályi előírásoknak megfelelően az egyes csoportok gyermeklétszámát igyekeztek betartani. A bölcsődékben az éves mutatót a nyári hónapokban (július-augusztus) járó kevesebb gyermek, valamint a szeptemberi-októberi hónapokban történő folyamatos beszoktatások miatti alacsony beíratott gyermeklétszám határozta meg. A bölcsődékben az éves kapacitásmutatót nagymértékben befolyásolja a felvételre kerülő sajátos nevelési igényű gyermekek száma (ebben az esetben 10 gyermeknél több nem nevelhető-gondozható egy csoportszobában). Évről-évre megfigyelhető, hogy az iskolai nyári szünet kezdetével a bölcsődébe járó gyermekek létszáma is csökken. A nevelési év kezdetekor a beszoktatások ütemének, szakmai elveinek, valamint a szülők igényeinek megfelelően november végére töltődnek fel a bölcsődei csoportok. Betegségek tekintetében a bölcsődei korosztály igen érzékeny, elsősorban a felső légúti megbetegedések a legjellemzőbbek. Azt a baktériumközeget, melybe a családi élet után bekerül a gyermek, meg kell szokni, az immunrendszert meg kell erősíteni.

Veszélyeztetett gyermekek száma a bölcsődékben

A veszélyeztetettség fogalma a Gyvt. szerint olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Az észlelő és jelzőrendszer tagjaként, már a legkisebb gyanú esetén is mérlegelés nélkül meg kell tenni a jelzést annak érdekében, hogy a veszélyeztetettséget megelőzzék. A veszélyeztetett gyermekek közül 2017. évben 2 gyermek családból való kiemelése történt meg. Veszélyeztetettség leggyakoribb okai: elhanyagolás, bántalmazás, ingerszegény környezet, szülők mentális zavarai, szociális problémák, életvezetési problémák. Ismereteik alapján tudnak számot adni arról, hogy 2017. évben vélhetően 84 bölcsődés korú gyermek nevelkedett egyszülős családban. Az előző évhez viszonyítva (2016-ban 68 gyermek) 23,5 %-kal magasabb a gyermeküket egyedül nevelő szülők aránya, melynek oka vélhetően a párkapcsolati problémákon alapszik. Az a tapasztalat, hogy a szülők között zajló konfliktusok kezelésének „bevált” módszere a különválás vagy az elköltözés. A szülők többsége nem él a párterápia lehetőségével annak ellenére, hogy az Egyesített Bölcsődék térítésmentesen biztosítja a család és párterápia lehetőségét.

Korai fejlesztést, gondozást a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVIII. Kerületi Tagintézményének szakemberei végeztek. A bölcsőde megfelelő személyi és tárgyi feltételek mellett nevelheti és gondozhatja a sajátos nevelési igényű gyermekeket. A szakemberekkel együttműködve, ha a gyermek már szakértői véleménnyel érkezik, a felvételét megelőzően lehetőség adódik arra, hogy eldöntsék az integrálhatóság kérdését. A Pedagógiai Szakszolgálat korai fejlesztő központja a Fecskefészek bölcsőde épületében található. Ebben a bölcsődében a sérült gyermekek napközbeni ellátása kiemelkedően magas létszámot mutat, a gyermekek testi és pszichés szükségleteinek kielégítését, az optimális fejlődés elősegítését támogatta minden kisgyermeknevelő.

Alapszolgáltatáson túli szolgáltatások

A Bababirodalom Bölcsődében található az a Szolgáltató Központ, mely különböző szolgáltatásokkal kíván lehetőséget nyújtani azoknak a családoknak, akik gyermekeiket alkalmanként hosszabb, rövidebb ideig kívánják közösségbe adni. A Központ 20 férőhellyel működik. A közösség élménye, a jó hangulat, a sok ének és mondóka és nem utolsósorban a bábozás, mely mind tartalmasabbá, megismerhetőbbé teszi a gyermek számára környezetét.

Igényelt Szolgáltatások fajtái 2017.01.01.-12.31.		alkalom
Időszakos gyermekfelügyelet óradíjjal		588
Időszakos gyermekfelügyelet napidíjjal		789
Baba-Mama klub		157
Hétfévi családi rendezvény		1
„Nyári vakáció” bölcsőde - óvoda nyári zárása idején	Június	302
	Július	45
	Augusztus	0

Az év folyamán az egyes szolgáltatásokat igénybevevő családok száma: 85 család
A szolgáltatásokat igénybevevő gyermekek száma (felvételi napló alapján): 90 gyermek

Az időszakos gyermekfelügyelet a leggyakrabban igénybevett szolgáltatások egyike, amikor a szülő alkalmi elfoglaltsága idejére, néhány órára, vagy egy-egy napra veszi igénybe az ellátást. Az igénybevétel előzetes bejelentkezés alapján történik. A szükséges megállapodás rögzítése után vehető igénybe a szolgáltatás.

Baba-mama klub keretében a gyermek a szülővel, hozzátartozóval van jelen a hét meghatározott napjain. Ideális körülmények között biztosított a gyermek és szülő együttes játéka. A gyermeknek lehetősége van a kortársakkal való ismerkedésre. A szülőknek is lehetőségük van az egymással történő kommunikációra, illetve szakmai tanácsot, javaslatot, segítséget kérhet a klubfoglalkozáson résztvevő kisgyermeknevelőktől.

Bölcsődei élelmezési tevékenység, gyermekétkeztetés

Olyan gyermekekre szabott minőségi ellátás biztosítása a cél, mely megfelelő biztonságú alapanyagok beszerzésére törekszik és maximálisan szem előtt tartja a 37/2014. (IV.30.) EMMI rendeletnek (a továbbiakban: EMMI rendelet) a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásainak követelményeit, a gyermekek helyes táplálkozási kultúrájának kialakítását. Egyben minimálisra csökkenti a helytelen életmód okozta civilizációs betegségek kialakulásának kockázatát. A szakács szakemberek korszerű technológiával és megfelelő hozzáértéssel készítik el az ételeket a minőségügyi módszer alapelvei és a megvalósításhoz szükséges legfontosabb szempontok alkalmazásával, tudatos munkavégzéssel, folyamatosan fenntartva az önellenőrzés, a probléma felismerés és a helyesbítő tevékenységek alkalmazásának rendszerét.

Minden szakember egyet ért azzal, hogy a 20 hetes-3 éves korú gyermekek részére a saját konyhán készült, az egyéni igényeket is maximálisan figyelembe vevő étkeztetés a legmegfelelőbb.

A napi friss, kiváló minőségű alapanyag egyedi, időre történő beszerzése és elkészítése garancia arra, hogy a kisgyermekek minden nap, időben, az életkori és egyéni igényüknek megfelelően ülhethetnek asztalhoz és kifogástalan minőségű tápanyagokhoz jutnak minden étkezés alkalmával. Egyéves kor elmúltával a gyermekeknek adható ételféleségek skálája egyre bővül. Ebben az

életkorban alakítják ki a felnőtt korban is fennmaradó táplálkozási szokásokat, az ízlést, az étkezési ritmust, az étkezési kultúrát, a táplálkozásra vonatkozó higiénés szabályokat. A bölcsődékben az élettani szükségletnek megfelelő minőségű és tápértékű étkezést biztosítanak saját főzőkonyhájukról.

Az egészséget megőrző, betegségmegelőző életmód egyik lényeges eleme a táplálkozás. A gyermekek egészségének megőrzése érdekében nem hanyagolhatják el a folyadékpótlást sem. Ennek érdekében a reggeli és uzsonna mellé minden esetben biztosítani kell a megfelelő mennyiségű folyadékot, valamint a tízóraitra felszolgált ital is a folyadékpótlást segíti, napközben szomjoltásra ásványvizet is kapnak a gyermekek. Nem szabad megfélemedezni az ételintoleranciás gyermekekről sem. Bölcsődéinkben a szakorvos által előírt diétát személyre szabottan biztosítják, megfelelő személyi feltételek mellett (dietetikus, diétás szakács).

Folyamatos célkitűzés, az EMMI rendelet előírásait figyelembe véve a szülőkkel, érdeklődőkkel megismertetni a bölcsődékben alkalmazott korszerű konyhatechnológiai eljárásokat, a gyermekek korának megfelelő reformételeket, alapanyagokat. Az étkeztetésben dolgozó szakemberek számára elengedhetetlen fontosságú a folyamatos szakmai továbbképzés. Lényeges, hogy a hallott, látott ismereteket be tudják hozni a mindennapokba, képesek legyenek megújulni és alkalmazni.

Az évente elvégzett szülői értékelések vonatkozásában minden évben megállapítható, hogy a gyermekétkeztetés nagyon érzékeny terület. Fontos a szülőknek mikor, mit eszik a gyermek és mennyit. Milyen az ízvilága és mennyire változatos, amit a gyermekek elé tesznek.

A bölcsődékbe a beszoktatások alkalmával megkóstoltatják a szülőkkel az ételt. Fontos, hogy ízeleljék a helyi „specialitásokat” és természetesen véleményezzék is. A bölcsődébe járó gyermekek helyes táplálkozási szokásainak kialakításához elengedhetetlen az otthoni és az intézményi étkezés/étkeztetés összehangolása.

A bölcsődei étkeztetés mellett öt óvoda gyermekeinek is biztosítják az étkeztetést a Fecskefészek Bölcsődéből.

A speciális étrendre szoruló gyermekek száma 2016. évben 23 fő, 2017. évben 38 fő volt. (tejfehérje-, tejcukor-, glutén-, tojás-, szója-, csonthéjas-, kókuszdió-érzékenység).

- Működő bölcsődei főzőkonyha: 9
- Tálalókonyha: 1 (Iciri-piciri bölcsőde)
- Napi térítési díj: 483,- Ft/nap

Étkezési támogatásban részesülők alakulása a bölcsődékben
(100%-os támogatás)

Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek	Nagycsaládban élő gyermek	Tartós beteg vagy fogyatékossgal élő gyermek	Jövedelem alapján jogosult a szülő a 100%-os kedvezményre	Családban nevelkedő testvér tartósan beteg vagy fogyatékos
2016. év	29 fő	140 fő	41 fő	489 fő	13 fő
2017. év	24 fő	125 fő	33 fő	468 fő	18 fő

Bölcsődébe járó gyermekek étkezési napjai (adag):

2016. évben: 113.904

- Ingyenesen étkezők 67 084 (58,90%)
- Teljes árat fizetők 46 820 (41,1%)

2017. évben: 112.091

- Ingyenesen étkezők 61 367 (54,75%)
- Teljes árat fizetők 50 724 (45,25%)

Óvodába járó gyermekek étkezési napjai:

2016. évben: 117 031

2017. évben: 111 285

A bölcsődékben a gyermekeknek napi 4x-i étkeztetést biztosítanak (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna), az óvodákban napi 3x-i étkezés biztosított (tízórai, ebéd, uzsonna).

Az intézményt érintő ellenőrzések

Bababirodalom Bölcsőde

- Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatala, Népegészségügyi Osztály ellenőrzést tartott. Eredménye: az ellenőrzés során közegészségügyi hiányosság nem merült fel.
- Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény és Talajvédelmi Főosztály hatósági ellenőrzést tartott. Eredmény: Élelmiszer biztonságot veszélyeztető hibát, hiányosságot nem tapasztalt.

Bambi Bölcsőde

- Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény és Talajvédelmi Főosztály hatósági ellenőrzést tartott. Eredmény: Élelmiszer biztonságot veszélyeztető hibát, hiányosságot nem tapasztalt.

Csibekas Bölcsőde

- Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény és Talajvédelmi Főosztály hatósági ellenőrzést tartott. Eredmény: Élelmiszer biztonságot veszélyeztető hibát, hiányosságot nem tapasztalt.
- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dél-pesti Katasztrófavédelmi Kirendeltsége (2017.10.10.). Eredmény: hiányosságot nem találtak.

Csiga-biga Bölcsőde

- Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatala, Népegészségügyi Osztály ellenőrzést tartott (2017.11.27.). Eredménye: az ellenőrzés során közegészségügyi hiányosság nem merült fel.

Erdei Kuckó Bölcsőde

- Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatala Népegészségügyi osztály ellenőrzést tartott (2017.01.25.). Eredmény: mindent rendben találtak.
- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dél-pesti Katasztrófavédelmi Kirendeltsége tartott ellenőrzést (2017.10.16.). Eredmény: mindent rendben találtak.

Fecskefészek Bölcsőde

- Budapest Főváros Kormányhivatala X. kerületi Hivatala, Népegészségügyi Osztály ellenőrzést tartott (2017.09.28.). Eredménye: az ellenőrzés során közegészségügyi hiányosságot nem találtak.

- Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény és Talajvédelmi Főosztály hatósági ellenőrzést tartott (2017.06.06.). Eredmény: Élelmiszer biztonságot veszélyeztető hibát, hiányosságot nem találtak.
- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dél-pesti Katasztrófavédelmi Kirendeltsége ellenőrzést tartott (2017.11.09.). Eredmény: a hivatalos iratok hiánytalanul rendelkezésre álltak. Tűzvédelmi hiányosságot nem találtak.

Hétszínvirág Bölcsőde

- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dél-pesti Katasztrófavédelmi Kirendeltsége tartott ellenőrzést (2017.10.10.). Eredmény: mindent rendben találtak.

Micimackó Bölcsőde

- Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság Dél-pesti Katasztrófavédelmi Kirendeltsége tartott ellenőrzést.
Eredmény: a hivatalos iratok hiánytalanul rendelkezésre álltak. Tűzvédelmi hiányosságot nem találtak.

Napsugár Bölcsőde

- Pest Megyei Kormányhivatal Érdi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény és Talajvédelmi Főosztály hatósági ellenőrzést tartott. Eredmény: Élelmiszer biztonságot veszélyeztető hibát, hiányosságot nem tapasztaltak.

A bölcsődék minőségpolitikája

A kisgyermekkel végzett munka tudatos, összetett pedagógiai felkészültséget kíván amellet, hogy a gyermeki fejlettséget, igényeket, korosztályi sajátosságokat szem előtt kell tartani. Minden, ami körbeveszi a gyermeki világot, ismeret és tapasztalatszerzés, amely a gyermek fejlődésére, viselkedésére hatással van. A bölcsődében a minőségbiztosítási elvárások rendszere garancia a gondozás-nevelés magas színvonalára. A minőségbiztosítás fontos elemei a személyi és tárgyi feltételek, a dolgozók képzettsége, szakképzése és továbbképzése. A minőségi munka célok kitűzése nélkül nem érhető el, a cél elérése után elemzésre, további javításra és ellenőrzésre van szükség. A napközbeni kisgyermekellátás területén figyelembe kell venni a gyermek, a család, a társadalom és a szolgáltató igényeit. A bölcsődében a gyermek és a család elégedettsége mutatja a szolgáltató minőségi munkáját.

A bölcsődék hitvallása

A 0-3 éves korosztály nevelésének, gondozásának minősége rendkívül meghatározó, hiszen az egészséget, a jólétet, az együttműködés képességét, a szociális készségeket és vágyat mind-mind ezek az élmények befolyásolják. Ebben az időszakban a szellemi, érzelmi és szociális készségek kibontakoztatása a legfontosabb feladat, melyhez egy holisztikus szemléletű, a gyermek szükségleteire és jogain alapuló integrált, a szülőket és a társszakmákat bevonó programra van szükség. Minden gyermek egyedi szociális lény, akinek joga van derűs, szeretetteljes légkörben, elfogadó környezetben, a közösségben tevékenykedve megkapni mindazokat a fejlesztő hatásokat, amelyek segítségével sokoldalú, harmonikus személyiség válhat belőle. A bölcsődék arra törekszenek, hogy a gondjaikra bízott gyermekekből a világra nyitott, fogékony, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek váljanak.

Jövőre vonatkozó célkitűzések

- Sürgető feladat a Bambi bölcsőde felújítása,
- A Csiga-biga bölcsőde játszóudvarának korszerűsítése,
- Az Erdei Kuckó bölcsőde nyílászáróinak cseréje,
- A Csibekas, a Hétszínvirág, a Micimackó bölcsőde főzőkonyhájának felújítása,
- Udvari játékeszközök beszerzése, a bölcsődék állagmegóvása,

- Valamennyi telephely vonatkozásában a belső nyílászárók mázolása, szükség szerint a belső nyílászárók cseréje,
- A magas színvonalú szakmai munka megőrzése, fejlesztése,
- A fiatal, pályakezdő kollégák felvétele, megtartása,
- Szemléletformálás a szülők körében (egészségnevelés),
- „Madárbarát Kert” programhoz való csatlakozás,
- Az intézményi környezet ápolása – pályázatok figyelése, minősített gyakorlóterület „cí-mének” elnyerése,
- A kollégák mentális egészségének ápolása, megtartása, továbbtanulásuk ösztönzése.

3.2.2. Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősült a bölcsődei és óvodai ellátásban, valamint iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő nem közoktatási célú ellátása.

A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

A családi napközi – az alapellátáson túli szolgáltatásként – speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatással segítheti a családokat. A családi napközi működhet az ellátást nyújtó saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben.

A családi napköziben – a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva – legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő.

A kerületben működő családi napközik:

Dominó Családi Napközi-Játszóház 1182 Bp., Torda u. 20.

Kalimpa Családi Napközi és Játszóház 1182 Bp., Kossuth L. u. 180/B.

Karate Kölyök Családi Napközi 1183 Bp., Korpona u. 5.

Vackor-Kuckó Családi Napközi és Játszóház 1185 Bp., Üllői u. 672.

Kiskópé Családi Napközi 1181 Bp., Katona J. u. 5.

Élménykuckó Családi Napközi 1184 Bp., Lenkei utca 50/A.

Gyermeksziget Családi Napközi 1181 Bp., Dráva u. 69.

4. A JÖVŐRE VONATKOZÓ ELKÉPZELÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat továbbra sincs könnyű helyzetben a szociális és gyermekvédelmi ellátó rendszer működtetése kapcsán, hiszen a megoldandó gondok, problémák összetettek, komplex kezelést igényelnek. Az ellátások, juttatások célzottan a családi kötetlek erősítését, a családban élés segítségét kell, hogy szolgálják. Preventív szemléletre van szükség, hogy a problémák időben felismerhetőek legyenek.

A Polgármesteri Hivatalban a szociális és gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni támogatásokkal kapcsolatos feladatokat a Humánszolgáltatási Irodán belül a Szociálpolitikai csoport látta el. Így közelebb került egymáshoz a gyermek- és felnőtt védelem, megteremtve annak lehetőségét, hogy az arra rászoruló egyének, családok problémáit komplexen, racionálisabban lehessen kezelni, gyorsabb legyen a reagálás a felmerülő gondok mielőbbi megoldására. A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások törvényileg garantált, intézményes keretei adottak.

A gyermekek védelme mindenki kötelessége, felelőssége, ezért évente megvizsgáljuk a kerületi gyermekek érdekében tett intézkedéseinket, meghatározzuk feladatainkat, valamint évente sor kerül a gyermekvédelmi munka továbbfejlesztését és javaslatok megfogalmazását elősegítő Gyermekvédelmi Tanácskozásra (2017. február 28.)

Az elmúlt év során a megfogalmazott javaslatok minden területen megvalósultak, mely azt tükrözi, hogy az ágazatban dolgozó szakemberek – együttműködve a fenntartó döntéshozóival – felismerték az együttműködésben rejlő lehetőségeket és igyekeztek azokat minél hatékonyabban kiaknázni a közös cél érdekében.

A kerületi lakosok igényei alapján új térítéses szolgáltatások bevezetése és működtetési feltételeinek biztosítása a gyermekjóléti intézményekben. Az önkormányzat költségvetésében – a mindenkori költségvetési helyzet függvényében – céltartalék biztosítása az ágazati intézmények uniós pályázataihoz. Az Önkormányzat fenntartásában lévő intézményekben biztosítani az állagmegóvási és karbantartási munkákhoz szükséges anyagi fedezetet. Pályázati lehetőségek intenzívebb igénybevétele.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi területen dolgozó szakemberek segítségével a jelzőrendszer keretei között gyors és hatékony együttműködés kialakítása a veszélyeztetett gyermekek, illetve krízishelyzetbe került családok segítése érdekében.

5. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Az önkormányzatok jogszabályok által előírt feladata gondoskodni arról, hogy a lakosság szociális ellátását megszervezze. Ennek módja, minősége jelentősen befolyásolja a településen élők viszonyát a helyi önkormányzathoz, akik szabadon dönthetnek arról, hogy az Szt.-ben előírt, illetve a lakossági igények alapján önként vállalt feladatokról milyen módon gondoskodnak. Mivel nem intézményfenntartásra, hanem szolgáltatás biztosítására kötelezettek, ezeket a feladataikat elláthatják akár másik önkormányzattal vagy civil szervezettel kötött megállapodás alapján. A civil szervezetek gyakran egy adott település életfeltételeinek, a szociális ellátásoknak a javítását tűzik ki célul.

Az önkormányzatok és a civil szervezetek célja gyakran azonos, ami indokolttá teszi az együttműködést. A közös célok, a civil szervezetek szerepvállalása az önkormányzati feladatok ellátásában tudatosan kiépített kapcsolatrendszerrel és a szolgáltatások megtervezését teszi szükségessé. Az önkormányzatok szervező, koordináló szerepükkel tudatosan alakíthatják, irányíthatják a település életét.

A civil szervezetekkel való együttműködés területei a döntés-előkészítésben való részvétel és a közszolgáltatások fejlesztésében, ellátásában való részvállalás, amely történhet alkalmi jellegű kapcsolattal, vagy együttműködési megállapodás, illetve szerződéses viszony keretében.

Tartalmilag az eseti együttműködéstől, a közös projekt megvalósításától a tartós, közös feladatellátásig terjedhet a kapcsolat. Az önkormányzat felismerte, hogy az önkormányzati feladatok színvonalasabb, hatékonyabb ellátását nagyban segítheti a civil szervezetekkel való előnyös együttműködés formáinak kialakítása. Különösen igaz ez a gyermekvédelem területén. A kiemelt problémák kezelése érdekében együttműködési megállapodást kötött azokkal a szervezetekkel, amelyek hathatós segítséget nyújtanak az esélyegyenlőség szempontjából érzékeny csoportoknak.

Az önkormányzattal együttműködési megállapodással rendelkező civil szervezetek:

Magyar Vöröskereszt XVIII. kerületi Szervezete;

Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesülete;

Budapest XVIII. kerület Nyugdíjas Érdekvédelmi Egyesület és tagszervezetei:

Rózsa Nyugdíjas Klub;

Szent Lőrinc Ltp. Nyugdíjas Klub;

Tomory Lajos Múzeum.

A megállapodás értelmében az együttműködő civil szervezetek az együttműködési megállapodásban, illetve a civil szervezetek támogatási rendjét tartalmazó önkormányzati rendeletben rögzített célok és feladatok megvalósításához, az ehhez szükséges fejlesztések elvégzéséhez minden évben pályázat keretében nyernek támogatást.

Az együttműködő szervezeteknek egyrészt a működését támogatja az önkormányzat, valamint az általuk képviselt csoportok helyzetét javító programokhoz nyújt támogatást:

- szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása;
- nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- gyermek- és ifjúságvédelem;
- egészségmegőrző preventív, életvitelt megkönnyítő programok;
- kulturális és hagyományörző tevékenységek.

A kerületben – az együttműködő civil szervezeteken kívül – 213 db civil szervezet működik, valamint 23 egyházközség nyújt szolgálatot. Az Önkormányzat az egyházak és a civil szervezetek számára minden évben meghirdetett pályázatával a kerületi civil szervezetek

működését, programjaikat, valamint egyházak esetében ingatlanjaik felújítását és a kerület lakosai számára nyitott és hasznos programjaikat támogatja:

- családbarát programok: nyári többnapos és napközis táborok;
- egészségmegőrzést, egészséges életmódot népszerűsítő figyelemfelhívó programok;
- fogyatékkal élők rehabilitációját, integrálódását elősegítő programok (klubbeszélgetések szervezése, meghívott előadókkal, különböző, a fogyatékkal élőket érintő témában, pl. foglalkoztatás, továbbtanulási lehetőségek);
- szociális hátrányokkal küzdő családok segítése, gyermekek ingyenes vagy kedvezményes táboroztatása;
- idős, fogyatékos emberek terápiája;
- serdülőkorúak mentálhigiénéjével foglalkozó programok;
- családi életre nevelés, felvilágosító programok, drog-prevenációs előadás, személyiséget és tanulási készséget fejlesztő tréningek;
- közösségfejlesztés, kis, helyi közösségek önsegítő mechanizmusának erősítése.

A kerületben működő egyházak is szerves részét képezik a helyi események, karitatív célok megvalósulásának. Az önkormányzattal közösen létrehozott programok javarészt gyermekek nyári táboroztatását szolgálják, de szerepel családi nap, jeles és köztisztelőben álló személyekről történő megemlékezés is a programok között.

2003. június 23-án kötött Együtműködési megállapodást Önkormányzatunk és a **Nagycsaládosok Szent Lőrinc Egyesülete** között, amelyet a két fél 2006. évben aktualizált. Az együtműködési szerződés új feladatokkal bővült, aktív és kezdeményező a részvétel a Civil Kerekasztal nagycsaládos egyesületek tevékenységét érintő műhelyeinek működtetésében, nagycsaládosokat érintő javaslatok kidolgozásában. Az Egyesület évek óta az egyik legaktívabb kerületi civil szervezet, jelenleg megközelítőleg 2 000 tagjuk van, fontos feladatának tekinti a családok és gyermekek közös programjainak szervezését.

A **Magyar Vöröskereszt** XVIII. kerületi Szervezetével 2003. június 26-án kötött Együtműködési megállapodást az Önkormányzat, mely 2006. évben módosításra került, számos feladattal bővítve az együtműködés kereteit (pl: segélyraktár kialakítása, működtetése, természetbeni katasztrófák esetén kerületi gyűjtések megszervezése). A Vöröskereszt népszerű szolgáltatásait a kerületi lakosok igényeihez igyekeznek igazítani.

Az Önkormányzat az évek során szoros, napi szintű kapcsolatot alakított ki a szervezettel. A kerületben a rászorult, illetve krízishelyzetben lévő családok, gyermekek támogatásában (természetbeni juttatások) együtműködik az Önkormányzattal és a szociális, gyermekvédelmi intézményekkel.

Az **Idősekért Fiatalokért Közalapítvány** pályázatok útján segíti a kerületi, szociálisan rászorult fiatalok életminőségének javítását.

Fő tevékenységi kör:

- szociális tevékenység,
- családsegítés,
- időskorúak segítése,
- nevelés, oktatás,
- képességfejlesztés,
- ismeretterjesztés, kulturális tevékenység,
- gyermek és ifjúsági érdekképviselet,
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi egyenlőségének elősegítése.

2006. évtől folyamatos az együttműködés a **Tiszta Forrás Alapítvánnyal**, melyben vállalták a kerületben a hajléktalan ellátás megoldását és 2014. évtől pedig egy nagyobb létszámú nappali melegedő üzemeltetését.

A **Perspektíva a Jövőért Alapítvány** a nevelőotthonokból kikerülő fiatalok életkezdésének megsegítését tűzte ki célul.

A **Fogyatékos Emberek Csoportjáért Kerületi Egyesület** (röviden FECSKE) elsősorban a XVIII. kerületben élő hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítésén dolgozik. A kerületi fogyatékkal élő és megváltozott munkaképességű emberek számára biztosítanak hasznos időtöltést.

A **Budapesti Patrónus Alapítvány** az autizmussal küzdő fiatalok számára próbál lehetőséget teremteni az iskola elhagyása után, szoros együttműködésben a SOFI-val.

Összegzés

A gyermekvédelmi törvény által megfogalmazott szemlélet, mely szerint a gyermeki jogok védelme kötelességünk, kerületünkben az elmúlt év során megvalósult.

Feladatainkat mindenkor az alábbi gyermeki jogok tiszteletben tartásával kell végeznünk: a gyermeknek joga van saját családi környezetben történő nevelkedéséhez, ennek megvalósítása érdekében joga van a megfelelő segítséghez, valamint joga van – szükség esetén – családpótló ellátáshoz.

Az intézmények a fentiekben meghatározott elvek betartásával, a jogszabályi követelményeknek megfelelően, az előző évekhez hasonlóan jó színvonalon látták el funkcionális feladataikat. A működés személyi, tárgyi és pénzügyi feltételei biztosítottak voltak. Az önkormányzat vezetése kiemelt figyelmet fordított a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatokat ellátó szervek, intézmények hatékony együttműködésére, a szükséges pénzügyi források megteremtésére annak érdekében, hogy minél szélesebb körben biztosítható legyen a lakossági igényekhez igazodó szolgáltatások nyújtása, támogatások folyósítása.

Budapest, 2018. május 10.

Dömötör István
alpolgármester